

APOCALIPSIS

Jesucristo Ìnose'e

1 ¹Iye cato Diusupi Jesucristona ìnose'e a'è, Jesucristopi ì jo'yare quèajaquè caquè, yequè mu'se esa pa'ì ja'ñiere. Jaje ìnouna, Jesucristopi ì huiñaère jèjo daopi, ì jo'yaè Juanna quèaja'quère. ²Jaje pa'ina, Juanpi ìti si'aye iye co'amaña cui'ne Maija'què cocare Jesucristopi ìtire pa'è caquèna, ñasiquèpi quèaquè pa'iyè.

³Sihuaquè pa'ija'què api, iye toyase'e ñaquèpi, cui'ne sihuacohua'ì pa'ija'cohua'ì a'è iye Maija'què ìsisi cocare caquèna, asajè ìno toyase'e cayere sehuocohua'ìpi, tsoe tì'a tējiji, ìti yo'oja'a mu'seña.

Juan Toyase'e Siete Sehuosi Tsēcana Caquè

⁴⁻⁵Yè'è Juanpi toyayè, siete sehuosicohua'ì tsēca Asia yeja pa'icohua'ina caquè, mēsarute ìti pa'iquèpi, tsoe pa'isiquèpi cui'ne daija'quèpi cui'ne ì ñu'ì sailhuè tìñarepa siete joñoa pa'iyepi conì, cui'ne Jesucristo ì case'eje ñaquè cacaisiquèpi, ju'isicohua'ì aquèpi du'ru huèisiquèpi iye yeja paì èjaohua'ire meñe cuañequèpi conì mēsarute de'oye ñacaiyepi jo'cua de'oye pa'ijè'è. Cristo cato maire oi tayo yo'o tuture nejocajì'ì, ì tsiepi. ⁶Nejoni maire èjaohua'ire cui'ne Maija'quère ì pēca ja'quère pare necaicohua'ire nepi. Jaè api, si'aye miañe paquè, cui'ne si'aye ì tse'e a'è. Jaje pa'ijaquè.

⁷Sirija'a daija'què api, jare asajè'è. Si'a paì ñaja'cohua'ì a'è, ìte, cui'ne ìte a'si yo'osicohua'ìje ñaja'cohua'ì a'è, cui'ne si'a yeja pa'icohua'ìje ìte ñajè ai cuasajè oija'cohua'ì a'è. Jaje pa'ija'coa.

⁸“Yè'è aè, du'ru aquè, cui'ne tējiquè” caji, Èjaè Maija'què si'a tutu què'ire papi, ìti pa'iquèpi ja'nè pa'isiquèpi, cui'ne ìti daija'quèpi.

De'o Cristore Ñase'e

⁹Yè'è, Juan mēsaru a'yè a'è, Maija'què do'ire. Jaje pa'ina, Jesure tsioni pa'ì do'ire mēsaru ja're te'e pa'iyè, Maija'què cuañe te'te pa'iyere, ai yo'oyere, cui'ne ai yo'ojè quèco tuture. Jaje paquèpi Jesucristo case'ere Maija'què cocare quèa do'ire tseasiquèpi Patmos hue'e saodohuère paè'è. ¹⁰Pa'ina, mai Èjaère pare sihua mu'se tì'aèna, Maija'què joyopi yo'oquèna, joyose'e pa'iquè de'osiquèpi Maija'quère seì paè'è. Pa'ì asahuè, yè'è jeteyo'jepi duruhuè juiyeje pa'yerepa tutu caquèna.

11 “Yè'è a'è, du'ru aquèrepa cui'ne tējiquèrepa. Toyajè'è, te'le toya pèpè mè'è ñañere. Toyani Asia yejana jèjo saojè'è, siete sehuosi tsècana Efesona, Esmirnana, Pérgamona, Tiatirana, Sardisna, Filadelfiana, cui'ne Laodiceana.”

12 Caquèna, ¿nepi jaje caye'ni? caquè co'ye ponèquè ñahuè, siete pa'ye oropi nesi sotoanoana, toa tsè'ise'epi pa'ina. 13 Ja siete pa'ye pa'i jopore pare pajje pa'ipi, i quèore paja'a tsoa ju'i care ju'i nècapi. I coti saihuère paja'a oro tèicapi tèasiquè paji'i. 14 I ñaña cato poja'yerepa paji'i. Yèi ñama ñañaje pa'ye, panita'a po sirioje pa'yerepa paji'i. Cui'ne i ñaco capi toa ñoaje pa'yerepa paji'i. 15 Cui'ne i quèo cato de'o quènare de'oyerepa aoni toana èose'ejje pa'yerepa ye'hue pa'ye paji'i. Cui'ne i yè'o cato jai jupo pisiyeje pa'yerepa tutu pìsipi. 16 I èja te'te jètère siete ma'ñocohua'ire papi. Cui'ne i yè'opopi etapi, hua'ti ñacaje pa'iore papi si'a te'ña jèjèsècore papi. Cui'ne i tsiapi èsè si'a tuturepa miaquèna, ñañeje pa'yerepa miapi.

17 Jare ñani i quèore pana ju'ise'ejje pa'i taè'è. Taiquèta'are ipi yè'ère, i èja te'te jètèpi patoquè capi:

“Ca'rama'è pa'ijè'è, yè'è a'è du'ru aquè cui'ne tējiquè, 18 iti pa'iquè, ju'isiquè pa'isiquèpi yure ti pani huesèyè. Yè'èpi pa'ie, cui'ne ju'ìñe ìsi tutu payè, cui'ne ju'isicohua'i pa'i te'te hui'yoquè. 19 Toyajè'è, mè'è ñase'ere, yure pa'yere, cui'ne jeteyo'je pa'i ja'ñere. 20 Iye a'è, siete ma'ñocohua'i yè'è jètè pa'isicohua'ire quèaye, cui'ne siete pa'ye oropi nesi sotoanoana toa tsè'ise'ere quèaye. Siete ma'ñocohua'i cato quèayè, siete hui'ñaohua'ini, siete tsèca sehuosicohua'i èjaohua'ini. Cui'ne ja siete pa'ye toa tsè'ise'e cato quèaji, siete sehuosi tsècapèa pa'yere.

Siete Sehuosi Tsècapèana Toyase'e: Efeso Sehuosicohua'i Tsècapère Quèaye

2 1 Efeso sehuosicohua'i tsècapère quèacai hui'ñaèna toyajè'è: ‘Ñeje caji, èja te'te jètère siete ma'ñocore paquèpi, cui'ne siete pa'ye oropi nesi sotoanoana toa tsè'ise'e jopoja'a cu'liquèpi. 2 Yè'èpi mè'è yo'oye si'aye asayè. Mè'è jèa co'amañare tutu yo'oquè neñe ñañè. Cui'ne mè'è yo'o jujama'è pa'ie ñañè. Cui'ne co'a pa'icohua'ire quèco tì'añe pacohua'i pa'ijèna, asayè. Asayè, cui'ne èjaè jèjo daocohua'i a'è cajè coa cacohua'ire neñani coa cosocohua'ire tì'ase'e. 3 Mè'è cato jèl'joye peoyerepa, cui'ne yo'o jujaye peoyerepa yè'è do'ire ai ai yo'onije yo'oquè a'è. 4 Jaje pa'iquèta'are mè'ère te'ore sañope cacore payè. Mè'è du'ru huèo maca yè'ère oise'ejje pa'ye yure oiye pañè. 5 Jaje pa'ina, cuasa ñajajè'è, mè'è ja'ne du'ru macarepa yè'ère oi pa'ise'ere. Ja maca Maija'quèna ponèni cui'naèpi de'oye yo'ojè'è, du'ru huèo maca yo'ose'ere. Jaje Maija'quèna ponèmaquè pa'ito mè'ère esa sañope yo'oja'què a'è. Sani mè'è toa tsè'isico pa'isicore jioja'què a'è. 6 Jaje pa'iquèta'are mè'è yeque de'huerepa de'oye yo'oye payè. Ja cato mè'è nicolaítas pai si'si yo'oyere coequè pa'ie a'è. Yè'èje jaohua'i yo'oyere coeyè. 7 Cajoro hue'equè pani sehuosicohua'i tsècapèare

Maija'quë joyo cayere asajë'ë. Quëcosicohua'irepa etasicohua'ini ajoja'quë a'ë, ti pani huesë soquë yë ayere, Maija'quë tsio pa'iconi.'

Esmirnana Quëaye

⁸Toyajë'ë, cui'ne Esmirna sehuosicohua'ire quëacai huiñaëna. 'Ñeje caji, du'ru aquë, cui'ne tējiquë, ju'lisiquëpi cui'naëpi pani coquëpi. ⁹Yë'ëpi ñañë, si'aye më'ë yo'oye, më'ë ai yo'oye cui'ne më'ë co'amaña peoye. Jaje pa'iquëta'are më'ë cato ma'tëmöre jaiye co'amaña paquë a'ë. Yë'ë asayë, më'ëre judío pa'i a'ë cacohua'ipi co'aye caye. Jaje pa'iquëta'are jaohua'i cato Maija'quë mamajë peoyë. Coa huati ëjaërepa tsecohua'i a'ë. ¹⁰Ca'rama'ë pa'ijë'ë, më'ë ai yo'o ja'ñere. Jaje pa'ina, mësarü acohua'ire huatipi yo'oquëna, tseani coja'cohua'i a'ë, si'aohua'i mësarupi neña cuañosicohua'i pa'yere cajë. Ja maca mësarü coa diez mu'seña ai yo'oja'cohua'i a'ë. Mësarü ocue pa'i macarepa pa'ijë'ë, si'aye ai yo'oyepi daitoje. Yë'ëpi mësarute iti pa'isi do'ire ti pa'yere isija'quë a'ë. ¹¹Cajaro hue'equë pani asajë'ë, Maija'quë joyo sehuosicohua'i tsëcapëare cayere. Quëcosicohua'i etasicohua'ipi cayaye ju'iñe pajä'cohua'i a'ë.'

Pérgamona Quëaye

¹²Toyajë'ë, cui'ne Pérgamo sehuosicohua'i tsëcapëre quëacai huiñaëna: 'Ñeje caji, si'a te'ña jëjësë hua'tiyo paquëpi. ¹³Yë'ëpi si'aye asayë, më'ë co'amaña yo'oye. Cui'ne asayë, më'ë Satanás cuãne hue'ñare pa'iyë. Jaje pa'i hue'ñare pa'iquëta'a më'ë yë'ëre ocue pa'i macarepa tuiyë. Yë'ëre ire pare cuasaye jëoñe pahüë, më'ë. Jaro Satanás pa'i hue'ñana Antipasre yë'ëre quëacaiquëre mësarü aquëre huani jëo mu'señaje. ¹⁴Jaje pa'iquëta'are më'ëre a'ri maña sañope caye payë: Jarote më'ë payë, te'ohua'ise'ere Balaam ye'yaquë pa'ise'ere jëoñe coecohua'ire. Jaëpi Balacre ye'yapi, Israel pa'ire ne taojaquë caquë. Cui'ne pa'i de'huasi diasure isisi hua'i a'ñe de'o'ji, cui'ne nomiohua'ire coa yo'orojajinë de'o'ji cajë'ë caquë, yëhuoquë pa'aj'i. ¹⁵Cui'ne jarote më'ë payë, yecohua'irejé nicolaítas ye'yase'e jëoñe coecohua'ire. ¹⁶Jaje pa'ina, Maija'quëna ponëj'ë, më'ë Maija'quëna ponëma'quë pa'lito, yë'ëpi më'ë quë'rona esa sani jaohua'ire uihuaja'quë a'ë, yë'ë yë'opo eta hua'tiyopi. ¹⁷Cajaro hue'equë pani asajë'ë, Maija'quë joyo sehuosicohua'i tsëcapëare cayere: Si'aye quëcosicohua'i etasicohua'ini ajoja'quë a'ë, yahuesi manare pare, joyo tutu isi aorepa. Cui'ne po quëna përe isija'quë a'ë, iti pëna te'e huajë mami pajje ti ñama'coni toyasiconi. Coa iti isisiquëse'e ñañe pasipi.'

Tiatirana Quëaye

¹⁸Toyajë'ë, cui'ne Tiatira sehuosicohua'i tsëcapëre quëacai huiñaëna: 'Ñeje caji, Maija'quë mamaquë, toa ñoare pajë pa'ye ñaco cã hue'equëpi, cui'ne i quëore, broncere de'o quëñare de'oyerepa aose'ëjé pa'ye hue'equëpi.

19 Yè'èpi si'aye asayè, mè'è yo'oye. Ñañè, mè'è paire oiye, mè'è Maija'què pa'lji cuasaye, cui'ne mè'è quécoye. Cui'ne asayè, mè'è du'ru huèo maca yo'ose'e ai jerepa yure yo'oquè pa'iyè. 20 Jaje pa'liquèta'are mè'ère a'ri maña sañope cayè payè. Mè'èpi jao Jezabelre Maija'què ayere cayè cacore coa quècoquè io co'aye yo'oye ñaquèna, yè'è jo'yare io ye'yayepi cosoco ye'yaco nomiohua'ire coa yo'oroja'ñaena cui'ne pai de'huasi diusuohua'ire isise'ere a'ñaena. 21 Yè'èpi jaote tsoe maca pa'iyè isihuè, iopi cuasa ñajani Maija'quèna ponèjaco caquè. Jaje pa'liquèta'are iopi coeco ponène paco. Cui'ne èmèohua'ire yo'oyeje jeo'ne paco. 22 Ja do'ire yè'èpi iote cai saihuèna jèjo oaja'què a'è. Cui'ne iote yo'ocohua'ini, ai ai yo'oyepi neja'què a'è, io co'aye yo'oyere ña jujani Maija'quèna ponèma'cohua'i pa'ito. 23 Cui'ne io mamajèreje huani jeaja'què a'è. Jaje yo'oquèna, si'a sehuosicohua'i tsècapèa yè'è api si'aye pai cuasaye cui'ne joyo pa'iyè ñaquè asaja'cohua'i a'è. Jaje pa'ina, yè'èpi mèsarute pai ñape yo'ose'eje pa'ye sai de'huaja'què a'è. 24 Jaje pa'liquèta'are, mèsarute yecohua'ire Tiatira pa'icohua'ire cayè: Mèsaruru yo'o ja'ne ai jerepa cua'neña pa'ne, ja co'aye ye'yayere tuima'cohua'ire, cui'ne Satanás tsere ta'ne asayere pa'è cajè ye'yayere asama'cohua'ire. 25 Jaje pa'liquèta'are mèsaruru yure payere de'hua ñajè pajè'è, yè'è dai macaja'a. 26 Quècosicohua'i etasicohua'ini, yè'è yèyere yo'ojè pa'isicohua'ini, pai yejaña cua'ne èjaohua'ire neja'què a'è, 27 yè'è ja'què yè'ère cua'ne èjaère nese'eje pa'ye. Ja maca quèna tarapèpi caji'è jai pai yejaña cua'neja'cohua'i a'è, ya'o cua'conoa tè'ca jo'a saoyeje pa'ye yo'ojè. 28 Cui'ne jaohua'ire cato ñata tème macarepa miacai ma'ñocore pani isija'què a'è. 29 Cajaro hue'ecohua'i pani asajè'è, Maija'què joyo sehuosicohua'i tsècapèare cayere.'

Sardisna Quèyaye

3 1 Toyajè'è, cui'ne Sardis sehuosicohua'i tsècapère quèacai huiñaèna: 'Ñeje caji, siete Maija'què jo'no paquèpi, cui'ne siete ma'ñocore paquèpi: Yè'èpi si'aye asayè, mè'è yo'oye, cui'ne mè'è huajèquèrepa pa'iyè caquèta'a ju'isiquèpi pa'iyè. 2 Sètajè'è. Sètani tutu yo'oquè ne huèojè'è. Ja yè'ta'a iti nèa mañare tsoe carajani tèjiyere mè'è yo'oye Maija'què ña hue'ñana caraèna, ñahuè. 3 Cuasa ñajajè'è, mè'ère ye'yase'ere jare paljè'è, cui'ne ponèjè'è, Maija'quèna. Jaje mè'èpi sètama'què pa'ito, yè'èpi ñaèje pa'i saija'què a'è, mè'è què'rona mè'è utema'è pa'i maca. 4 Jaje pa'liquèta'are jaro mè'è pa'i hue'ña Sardis daripère mè'è payè, tel'ohua'i mañare iohua'i ju'i caña si'si nema'cohua'ire. Co'aye yo'oyere yo'oma'cohua'ire cayè. Jaohua'ipi yè'è ja're conì cul'ija'cohua'i a'è, poja'i ju'i cañare su'ñasicohua'ipi do'i què'iohua'i pa'iyè sète. 5 Quècosicohua'i etasicohua'ipi jaje poja'i cañare su'ña cua'ñoja'cohua'i a'è, cui'ne iohua'i mamije pa'i toya pèpèna toyase'ere ni'no jeoma'è pasi'i, coa ai jerepa yè'è ja'què ña hue'ñana, cui'ne i huiñaohua'i ña hue'ñana icohua'i yè'è tsècohua'i a'è casi'i. 6 Cajonoa hue'equè pani asajè'è, Maija'què joyo sehuosicohua'i tsècapèare cayere.'

Filadelfia Quëaye

7 Toyajë'ë, cui'ne Filadelfia daripë sehuosicohua'i tsëcapëre quëacai huiñaëna: 'Ñeje caji ti de'loquëpi, cui'ne nuñerepa pa'iquëpi, paï ëjaë David hui'yocore paquëpi, ipi hui'yosiquë pa'ito yecohua'ijë sio ti'añe peoquëpi, cui'ne ipi siosiquë pa'itoje hui'yo ti'añe peoquëpi. 8 Yë'ëpi si'aye më'ë yo'oye ñañë. Yë'ëpi më'ë ña hue'ñana eta sa'ro hui'yo nëohuë, yecohua'ijë ti sio ti'añe peoconi. Më'ë a'ri maña tutu hue'equëjë de'hue yë'ë case'ere sehooquë de'oye yo'ohuë. Jaje yo'loquë yë'ëre do'i peoquë api caye pa'huë, më'ë. 9 Jaje pa'ina, yë'ëpi Satanásre sehuosicohua'i tsëcapë acohua'ire më'ëna sani do're ja'ruja'cohua'ire jëjo saosi'i, judío paï a'ë cajë yë'ë sehuosicohua'ire sañope yo'ocohua'ipi, coa cosocohua'ire. Jaje yo'loquëna, ñajë asa ti'ajajë, yë'ë më'ëre oi payere. 10 Yë'ë cuañese'e si'anë më'ë yo'o jujama'ë yo'o ti'ahuë. Jaje yo'o do'ire më'ëre yë'ëpi ñacasi'i, ai yo'oye peojaquë caquë, si'a iye yeja pa'icohua'ire neña maca ti'asi maca. 11 Esa yë'ë daiyë. De'hua ñaquë pajë'ë, më'ë co'amaña yecohua'ipi më'ëre isi ja'ñe ca nëose'ere siyë paja'cohua'ire. 12 Quëcosicohua'ini yë'ëpi Maija'quë huë'e jëhuopa tupëa nesi'i, jaropi ti etaye paja'cohua'ire, cui'ne iohua'ina toyasi'i yë'ë Diusu mamire i tsecohua'ire pa'ë iñoñere, cui'ne yë'ë Diusu pa'i daripë mamire toyasi'i, huajë Jerusalén ma'tëmo daico mamire, cui'ne yë'ë huajë mamire toyasi'i, iohua'ina. 13 Cajonoa hue'equë pani asajë'ë, Maija'quë joyo sehuosicohua'i tsëcapëare cayere.'

Laodiceana Quëaye

14 Toyajë'ë, cui'ne Laodicea daripë sehuosicohua'i tsëcapëre quëacai huiñaëna: 'Ñeje caji, iti nuñerepa pa'iquëpi, iti ñasiquëpi, nuñerepa iye coca caquëpi, Maija'quëre si'aye ne huëocaisiquëpi, jerepa du'ru aquëpi. 15 Yë'ëpi si'aye ta'ñe asayë, më'ë yo'oye. Asayë, më'ë sësëma'quë cui'ne uma'quë pa'iyë. De'ora'pi, më'ëpi sësëquë panita'a uquë pa'ito. 16 Jaje pa'iquëta'are më'ë cato sësëquëjë cui'ne uquëjë peoquë a'ë. Më'ë cato coa quëo ja'iquë a'ë, matu ocojë pa'iohua'ipi coa pa'iyë, de'oye yo'oma'cohua'ipi cui'ne co'aye yo'oma'cohua'ipi. Jaje pa'ina, më'ëre yë'ë yë'opoja'a siso jëosi'i. 17 Jaje pa'iquëta'are më'ëpi cayë, jaiye co'amaña paquë a'ë, si'aye de'oye saiji, cui'ne ti carayeje peoji. Jaje caquë më'ë pa'iyë ña sëtama'ë pa'iyë. Më'ë cato teaye pa'ipi, co'amaña peoquëpi, ñama'quëpi, cui'ne peoyopi pa'iyë, më'ë. 18 Jaje pa'ina, yëhuoyë, më'ëre yë'ëna huerojë'ë, toana cua'coni nesi curiquëre pare. Yureta'a ja maca nuñerepa jaiye co'amaña paquë pa'ija'quë a'ë, cui'ne huerojë'ë, yë'ëna poja'i cañare, më'ë huajëya'ye peoyo pa'iyere pë'pëjaquë. Cui'ne ñaco ca tsa'se ëcojë yë'ëna huerojë'ë, japi neni ñaquë pa'ija'quë. 19 Si'aohua'ire yë'ë oicohua'ire cato, tayojëna, yë'ëpi si'sequë yëhuo nu'ñequë a'ë. Jaje pa'iyë sëte tutu yo'loquë ja'në pa'ise'e jëoni Maija'quëna pönëjë'ë. 20 Ina, yë'ëpi eta sa'rore nëcaquë soiyë. Jaje soiquëna,

asasicohua'i aquëpi yë'ë yë'ore asani hui'yo catu i huë'ena cacani i ja're conì aija'quë a'ë. ²¹Quëcosicohua'i etasicohua'ini, yë'ë cuañequë ñu'ico yë'quë macana ñoja'quë a'ë. Yë'ë quëcosiquëpi ja'quë ñu'ico acona ja'ruse'ëje pa'ye, i cuañequë ñu'icona. ²²Cajonoa hue'equë pani asajë'ë, Maija'quë joyopi sehuosicohua'i tsëcapëare cayere.' ”

Ma'tëmo Pa'icohua'i Maija'quëre Ti De'oquërepa Caye

4 ¹Ja yo'o tējisi jeteyo'je ñahuë, ma'tëmore eta sa'ro hui'yosicopi pa'ina, yë'ëre du'ru macarepa duruhuë tuturepa juijëna, pisiyeje pa'yere papi casiquëpi capi: “Iñona mëjjë'ë. Iñosi'i më'ëre, iye tëto sai jeteyo'je pa'i ja'ñere.”

²Jaje ca maca tsoe joyo pa'iquë de'ohuë. Jaje pa'i ñahuë, te'e cuañequë ñu'i saihuë ma'tëmona ñosiconi. Ja ñu'i saihuëre te'i ja'rusiquëpi ñuji'i. ³Iote ñu'iquë cato miaquërepa paji'i, jaspe hue'yosi quëna pëje pa'irepa poja'icorepa, pañita'a cornalina quënaoje pa'irepa. I ñu'i saihuë ëmëje'ere na'ñamequë së'ise'ëje pa'i paji'i, i miañepi ña etojaiñerepa miapi, ña'jo quë'i quënao esmeralda hue'yosi quënaoje pa'yerepa. ⁴Ja o i cuañequë ñu'i saihuë yërëhuere yequë veinticuatro cuañejë ñu'i saire, veinticuatro aihua'i ja'rusicohua'ipi ñuë'ë, poja'i caña suñasicohua'ipi, cui'ne curi manoare puasicohua'i paë'ë. ⁵Joporepa ñu'i saihuëpi mujuë ye'hueyeje cui'ne ai pisiye cui'ne mujuë cayeje etapi, cui'ne ñu'ico tiñare pare siete toa tsëopëa paji'i, toa tsëni nëcase'epi. Ja cato Maija'quë siete joñoapi ña cuañoipi. ⁶Ñu'ico tiñare pare paji'i. Jairaje pa'ioipi ña etojai yeja paji'i. Cuañequë ñu'i saihuë nëico yë'quë macare cuatro pa'iohua'i paë'ë, ñaco ca timësicohua'ipi jeteyo'je cui'ne tiña ña hue'ñaje. ⁷Du'ru macarepa aquë cato jai yaije pa'i paji'i. Cayaye aquëpi duruhuequë ëmëje pa'i paji'i. Toasoñe aquëpi pai tsiaje pa'ioire hue'equë paji'i. Cui'ne cajese'e aquëpi jai huihue huëni saiyeje pa'i paji'i. ⁸Jaohua'i cato pai ñape seis jaë capëa hue'ecohua'i paë'ë. Jaje pa'iohua'ipi ñaco çase'epi timësicohua'i paë'ë, hue'se cui'ne sa'ñahuëje. Jaje pa'iohua'ipi, ñami cui'ne mu'se caye jeoma'pë ñeje cahuë:

De'oquërepa, de'oquërepa, de'oquërepa,

Ëjaë Diosu si'a tuturepa paquë,

tsoe pa'isiquë, yure pa'iquërepa, cui'ne cui'naëpi daija'quëpi pa'iquë.

⁹Ñaco ca timësicohua'ipi ñu'i saihuë ñu'iquëre pare pëpajë, de'oquëre pa'ni Ëjaërepa ti pani huesëquërepa caye ñape, ¹⁰veinticuatro aihua'ipi do're ja'rujë i ña hue'ñana yo'ohuë, ini de'oquëre pa'ni cajë, cui'ne i ñu'ico tiñare pana iohua'i manoare ti pa'iquëre pana isijë jea oejë cahuë ñeje:

¹¹Më'ë a'ë, yëquë Ëjaë cui'ne yëquë ja'quë.

Më'ëre de'oquëre pa'ë, Ëjaëre pa'ë, si'a tutu quë'ire pa'ë caye pa'iji, si'aohua'i.

Më'ëpi yëni si'aye de'huasi do'ire.

Yëi Ñama Cui'ne Toya Pëpë

5 ¹Jā maca ñahuë, ñu'i saihuë ñu'iquëpi i ëja te'tere toya pëpë tūnasioni tse'equë ñu'ina, sa'ñahuë cui'ne hue'se toyasiconi. Jaje pa'ioni siete pa'ye ëjaërepa tse a'ë quëayera je'na sëose'ere siosico paji'i. ²Pa'ina, cui'ne ñahuë, te'e huiñaëre tutu quë'ipi tutu ñeje caquëna: “¿Nepi toya pëpë siosicore ini hui'yo t'i'aja'cohua'i a'ni?”

³Jaje pa'iquëta'are ma'tëmo yeja cui'ne yeja huë'ehuë pajje ti peohuë, te'ije toya pëpë hui'yo t'i'ani ñaquëje. ⁴Jā maca yë'ëpi ai oë'ë, toya pëpë hui'yoni ña t'i'acquëje peo do'ire ña jujani. ⁵Jaje oina, aïohua'i aquëpi capi, yë'ëre:

“Oima'ë pa'ijë'ë, ai jerepa tsoe Judá pai aquëpi pai ëjaë David tsëcapë aquëpi jai yai hue'yosiquëpi, jaëpi quëcopi, si'aye. Jaëpi toya pëpë cui'ne iote siete pa'ye hue'ese'ere ne tëte saoja'quë api.”

⁶Jā maca ñu'lico tīña macarepa cuatro pa'iohua'i pa'icohua'ipi jopore pare, cui'ne aïohua'i jopore pare yëi ñama nëina, ñahuë. Coa nëji'i. I cato huani jëose'ëje pa'ipi. Jaje pa'ipi siete eyohuëa cui'ne siete ñaco ca hue'equë paji'i. Jā siete ñaco ca cato Maija'quë joña si'a yejaña jëjo saose'le pa'iyepi ña cuañopi. ⁷Jaë yëi ñamapi sani toya pëpë iji'i, ñu'i saihuë ñu'iquërepa ëja te'te pa'iconi. ⁸Toya pëpë i maca cuatro pa'iohua'ipi, cui'ne veinticuatro aïohua'ipi do're ja'ruhuë, yëi ñama tīñare pana. Pai ñape aïohua'i pahuë, te'e ta'të pepë cui'ne te'e ucu duruhuë, curi nesiquë. Jāna huëo së ma'ñaje pa'ye tīmëse'ere pahuë. Jā cato Maija'quë acohua'i Maija'quëre seña paji'i. ⁹Jaohua'ipi huajë jëjëñere jëjëhuë, ñeje:

Më'ëse'le te'i pa'iyë, toya pëpë ini iote sjo saose'e pa'ye ne hui'yo saoja'quë,
Huahuosiquëpi më'ë tsie do'ipi si'a yequë paire,
Tī coca cacohua'ire, cui'ne si'a yejaña pa'icohua'ire hueroca'ë,
Maija'quëna isisi'i caquë.

¹⁰Më'ëpi jaohua'ire ëjaohua'ire nehuë, yëquë ja'quëre necaicohua'ire. Neina, iye yeja cuañecohua'ipa'ija'cohua'i a'ë.

¹¹Jā jeteyo'je ñahuë. Ñaquë asahuë, jai pai huiñaohua'i caye pisiyere. Cuañequë ñu'lico yërëhue pa'icohua'i cayere, cui'ne cuatro pa'iohua'i cayere, cui'ne veinticuatro aïohua'i caye pisiyere asahuë. Jai merepa jai pai pa'ë'ë, tsi'sisicohua'i. ¹²Jaohua'ipi ai tutu ñeje cahuë:

Yëi ñama te'i pa'iji, huahuosiquëpi.
Jaë cato ai de'oquëre papi, jā do'ire si'aye isiye pa'iji, ite.
Ne tī'a tuture, si'aye payete, ta'ñe asayepi neñere, si'a tuture,
Ëjaë api, cuasajë de'oyerepa sehuoyere, i de'oyerepa nese'ere ñani
sihuajë cayere, cui'ne ite oijë de'oji cayere.

¹³Asahuë, cui'ne si'aye Maija'quë de'huasi co'amañapi ma'tëmopi, vejapi, cui'ne yeja huë'ehuë te'tepi cui'ne jai tsiayapi, ñeje cahuë:
Ñu'i saihuë ñu'iquërepa, cui'ne yëi ñama, si'aye pajajë cajë,
de'ocohua'ire pa'ni cuasajë caye,

Ëjaë api, cuasajë de'oyerepa sehuojë yo'oye, ì de'oyerepa yo'oyere
ñani sihuajë caye, cui'ne si'aohua'i Ëjaërepa de'oye,
Je'nëna jaje pa'ijaquë.

¹⁴Cajëna, cuatro pa'iohua'ipi sehuojë cahuë:

“Jaje pa'ijaquë.”

Cajëna, veinticuatro aiohua'ipi do're ja'runi ìte Ëjaëre pa'ni cajë pëpajë yo'ohuë.

Siete Sëase'e

6 ¹Ja maca ñahuë, yëi ñama du'ru macarepa siete pa'ye sïose'e aconi
ne hui'yoquëna. Ja maca asahuë, cuatro pa'iohua'i aquëpi mujuë
cayejë caquëna, ñeje:

“Dani ñajë'ë.”

²Caquëna, ñaquëna, po caballopi paji'i. Pa'ina, ìte tuiquëpi te'e sa'co
saihuë papi. Paquëna, marote ìte isipi. Isina, si'aohua'ire quëcoquërepa
etapi, si'aohua'ire quëcoquë pa'ijaquëpi.

³Yëi ñamapi cayaye acore ìni ne hui'yo maca cayaye aquë pa'iquëpi capi:

“Dani ñajë'ë.”

⁴Caquëna, yequë caballopi etapi. Jaë cato maja'iquë paji'i. ìte tuiquëpi iye yeja
de'oye pa'iyë sioja'a tuture isì cuañosiquë paji'i. Jaje pa'ipi pai de'oye pa'iyere
siouna, sa'ñe huani ju'lja'cohua'i a'ë caquë jai hua'tiyore isì cuañosiquë paji'i.

⁵Yëi ñamapi toasoñe acore ne hui'yo maca asahuë, toasoñe aquë
pa'iquëpi ñeje caquëna:

“Dani ñajë'ë.”

Caquëna, ñahuë, nea caballoni. Ñaquëna, ìte tuiquëpi ì jëtëre cuëcucore
papi. ⁶Cui'ne asahuë, pa'icohua'i jopore papi yë'ose'e ñeje caquëna:

“Te'e kilo trigo isiyë pa'iji, te'e mu'se nesi do'i. Tres kilo cebada isiyë pa'iji, te'e
mu'se yo'osi do'i. Jaje pa'iquëta'are hui'yape, cui'ne o'sata'a nejoma'pë pa'ijë'ë.”

⁷Yëi ñamapi cuatro acore hui'yo maca asahuë, cuatro aquë pa'iquëpi
ñeje caquëna:

“Dani ñajë'ë.”

⁸Caquëna, ñaquë ñahuë, së'ñoja'i caballoni. ìte tuiquë cato juni huesëye
ì mami hue'equë paji'i. Pa'ina, ì jeteyo'jeja'a daji'i, ju'isicohua'i pa'i hue'ña
ayere quëaquëpi. Jaë juni huesëye hue'equëna, isise'e paji'i, yeja cuatro
pa'ye huahuese'e ayere, te'ore cuañeja'a tuture, huajo sa'ñe huaiyepi,
ao ëa ju'liñepi, ju'ì dahuë neñepi, cui'ne airo acohua'i ai yëcohua'i
pa'icohua'ire, paire aicohua'i pa'ì ja'ñe neñe cuañeja'quëre.

⁹Yëi ñamapi cinco acore hui'yo maca ñahuë, Maija'quëre isijë tëo toto
huë'ehuëre Maija'quë coca quëa do'ire huahuosicohua'ì joñoa pa'ijëna.

¹⁰Pa'ijë jaohua'ipi cahuë, ai tutu:

“Ëjaërepa de'oquë, më'ë ca nëose'eje pa'ye yo'o tì'acquërepa, ùje
yëhua më'ë yeja pa'icohua'ì yëquëre huaisi do'ì sai toja'quë a'ni, ìohua'ì
yo'ose'eje pa'ye ñaquë'”

¹¹ Cajëna, jaohua'ire poja'i ju'i cañare suñacani capi, pëa huajëjë pa'ijë'ë, a'rima tsoe maca, mësarü acohua'ita'a, Cristore necai do'ire ju'ise'eje pa'ye, mësarü ja'i pa'i huahuo t'ajajë.

¹² Yëi ñamapi seis acore ne hui'yosi maca ñahuë. Ñaquëna, ai tutu yejapi ñu'cuelo, cui'ne ësejë neaquë de'opi, jutena, oijë suñacoje pa'i neaquërepa. Cui'ne ñañëpi maja'iquërepa tsieje pa'i de'opi. ¹³ Cui'ne ma'ñocohua'ijë ma'tëmopi yejana tomehuë, soquë huiña ca ai tutuquëna, tomeñeje pa'ye. ¹⁴ Ja maca cui'ne ma'tëmope toya ja'hua maca tuna huesoyeje pa'ye peo hueña ne huesëo. Ne huesëcona, si'aye ai cuti, cui'ne saodohuëa tïrose'ena sani huesëpi. ¹⁵ Ja maca iye yeja ëjaohua'ipi coñana cacajë catihuë, ai cuti quëna coñana. Iohua'i ja're conï, jai ëjaohua'i, soldado pa'i ëjaohua'i, co'amaña pa ëjaohua'i, cuaño tutu pa ëjaohua'i, cui'ne si'aohua'i paire necai jo'yaohua'i, cui'ne jo'yaohua'i peocohua'ijë catihuë. ¹⁶ Catijë cahuë, ai cutire, cui'ne quëna pëare:

“Yëquëre tomeco yahuejë'ë, ñu'i saihuë ñu'iquëre pare cui'ne yëi ñama pëi yo'oye ñama'pë pa'ija'cohua'ire.”

¹⁷ Jaje cahuë, iohua'ire si'se mu'sere papi t'iaëna, ¿nepi quëcoye pa'iquë'ni?

Israel Pa'i Acohua'ire Toyase'e

7 ¹ Ja jeteyo'je ñahuë, cuatro huiñaohua'ipi pa'i ñape yeja huë'ehuë te'tere, ëmëje'e te'tere, cui'ne ëse mëi te'tere, cui'ne ëse du'i te'tere nëcäjë tutupi iye yejana, jai tsiayana, cui'ne soquë ñëana ju'ama'quëni cajë ësejë pa'icohua'ire. ² Ñahuë, cui'ne yequë huiñaëre ëse mëi te'tepi daina. Jaë cato Maija'quë huajëquërepa, sëoconi paquë paji'i. Jaëpi ai tutu capi, cuatro huiñaohua'ire, yeja, jai tsiaña, co'a de'huaja'a tutu isi cuañosicohua'ire:

³ “Co'aye nema'pë pa'ijë'ë, yeja cui'ne jai tsiaña, cui'ne soquë ñëaje, ja yë'ta'a Maija'quë sahuasicohua'ire iohua'i tsia tïñare pana toya sëoma'pë pani.”

⁴⁻⁸ Cui'ne ja maca asahuë, ciento cuarenta y cuatro mil pa'i pa'iyë, si'a Israel pa'i, iohua'i tsia tïñare pana toya sëo cuañosicohua'i, cayere.

Doce mil Judá tsëcapëre,
doce mil Ruben tsëcapëre,
doce mil Gad tsëcapëre,
doce mil Aser tsëcapëre,
doce mil Neftalí tsëcapëre,
doce mil Manases tsëcapëre,
doce mil Simeón tsëcapëre,
doce mil Leví tsëcapëre,
doce mil Isacar tsëcapëre,
doce mil Zabulón tsëcapëre,
doce mil José tsëcapëre, cui'ne
doce mil Benjamín tsëcapëre pa'iyë, cayere.

Poja'i Caña Ju'icohua'i

⁹Ja jeteyo'je ñahuë, jai paire si'a yejaña pa'icohua'ipi pai ñape tsëca tĩne pa' pa'i, cui'ne pa'i ñape tsëca tĩne coca cacohua'ire. Jaohua'ipi ñu'li saihuë tĩñare pare, cui'ne yëi ñama tĩñare pare, ti paije cuëcue tĩ'añe peoyerepa pa'ë. Jaohua'ipi poja'i caña ju'icohua'ipi iohua'i jëñare sehua ja'oje pa'yere cajijë nëcahuë. ¹⁰Cajijë nëcajë si'aohua'i cuihuë:

Maire huasoye cato

ñu'li saihuë ñu'iquërepa Maija'quë,

Cui'ne Yëi ñama tse a'ë.

¹¹Cajëna, ñaquëna, Maija'quë huiñaohua'ipi ñu'li saihuë aiohua'i, cui'ne cuatro pa'iohua'i yërhueja'a nëca të'ijaisicohua'ipi pa'ë. Pa'ijë Maija'quëre de'oquëre pa'ni cajë pëpajë yejare pana tsiapi pu'pe co'i mejë yo'ohuë. ¹²Ñeje cajë:

¡Jaje pa'ija'quë! Je'nëna Maija'quë tse pa'ijaquë, de'oquëre pa'ni cajë sihuaye, i de'oyerepa yo'oyere sihuajë caye, ta'ñe asayepi neñere, de'oye yo'opi cuasajë ite sihuaye,

Ëjaë api, cuasajë de'oyerepa sehujë yo'oye, si'a ne tĩ'a tutu paye, cui'ne si'a tutu hue'eye, si'anë.

Jaje pa'ijaquë.

¹³Ja maca aiohua'i aquëpi yë'ëre seji'i:

“¿Jeropi daisicohua'ipi icohua'ipi poja'i caña suñasicohua'i pa'iyeni?”

¹⁴Cajëna, yë'ëpi cahuë:

“Ëjaë më'ëpi ta'ñe asayë.”

Caquëna, ipi capi:

“Icohua'i cato jaiye ai yo'oye tëto saisciohua'i a'ë. Jaje pa'iohua'ipi iohua'i caña joja torena, Yëi ñama tsiepi poja'i cañarepa ne tosicohua'i a'ë. ¹⁵Jaje pa'iohua'ipi Maija'quë ñu'li saihuë tĩñare pare pa'iyë. Pa'ijë mu'señapi, ñamiñapi Maija'quë huë'ere necajë pa'iyë. Pa'ijëna, ñu'li saihuë ñu'iquëre papi iohua'ire ñacai pasipi. ¹⁶Jaje pa'ina, yure cato ai yo'oye paja'cohua'i a'ë, ao ëaye, oco ëaye, ëse ëoye, cui'ne josa ëse uyeje asama'pë pa'ija'cohua'i a'ë. ¹⁷Yëi ñama, ñu'li saihuë quëno maca nëiquëpi yëi ñamare ñacaiyeje pa'ye ñacasipi. Jaje yo'oquë pa'iyë isi oco coñana saquë ocujaja'quë api. Yo'oquëna, Maija'quëpi iohua'i oise'ere tëno jeocajaja'quë api.”

Siete Aco Siosico Hui'yoje Cui'ne Ma'ña Eöco, Curi Nesico

8 ¹Yëi ñamapi siete aco siosicore ne hui'yo maca ñahuë, ma'tëmopi nëhui tëcahuë jo'cuarepa jëo nëina. ²Ja maca ñahuë, siete huiñaohua'ire Maija'quë tĩñare pare nëcajëna. Jaohua'ina siete duruhuëa isise'e paji'i. ³Ja jeteyo'je yequë huiñaëpi daji'i, huëo së ma'ña curi cua'corore daquëpi. Dani nëcapi, Maija'quëre isijë tëo toto tĩña macare pana. Nëcaquëna, jaiye isipi, huëo së ma'ñare curipi nesico Maija'quëre isijë tëo totona tëoquë ëoquëna,

cui'ne Maija'quë tsecohua'i señepi te'e mëijaquë caquë. ⁴Jā ma'ña picopi cui'ne Maija'quë tsecohua'i señepi conī Maija'quë quë'rona ti'api, huiñaëpi iti ma'ña ëo cua'coro cajiquë nëcaquëna. ⁵Jā maca huiñaëpi Maija'quëre isijë tëo toto toa tara pa'iyepi huëo së ma'ña cua'corona ayapi. Ayani yejana jëo topi. Jëo to macarepa mujuë caye, ai pisiye, ye'hueye cui'ne yeja ñu'cueye paji'i.

Duruhuë Pisiye

⁶Jā maca siete huiñaohua'ipi siete duruhuëa pacohua'ipi juñu'u cajë ne de'huahuë.

⁷Jā maca du'ru jui huëo huiñaëpi duruhuë juisi maca sësë pepi, cui'ne toana tsie co'mese'epi yejana tompēpi. Jā maca toasoñe pa'ye yeja huahuese'e acopi te'e tē'te u huesëpi. U huesëquëna, soquëjē te'e u huesëpi, toasoñe acopi te'e tē'te, cui'ne si'a taya u huesëpi.

⁸Cayaye aquëpi huiñaë i duruhuë juisi maca, ai cutihuëjē pa'ioipi toa tsë'isiconi jai tsiayana jëo dëoyejē ña cuañopi. Jā maca toaso të'huiña, jai tsiaña pa'iyepi te'e të'hui tsie da'ca de'o nëji'i. ⁹Jā maca jai tsiaña pa'icohua'i jujuhuë, te'e të'hui, toaso të'huiña jai tsiaña pa'icohua'ipi. Cui'ne toaso të'huiña jaiye barco pa'ise'epi, te'e të'hui ne huesëpi.

¹⁰Toasoñe aquëpi huiñaë juisi maca, ma'tëmopi jai ma'ñoco tompēpi. Tomequë toaso të'huiña tsiaña, cui'ne oco coña pa'ise'ena te'e të'hui tompē huesopi, toa cañarepa ne'suquëpi. ¹¹Jäë ma'ñoco cato i mami hue'equë paji'i, Sëjeñe. Jäëpi toaso të'huiña tsiaña, cui'ne oco coña pa'ise'ere tompēquë te'e të'hui sëje oco ne huesopi. Jā do'ire jai pai jujuhuë.

¹²Cajese'e aquëpi huiñaë i duruhuë juisi maca, ësëpi co'a de'opi, te'e tē'te, toaso të'huiña huahuese'e pa'ise'epi. Ñañë cui'ne ma'ñocohua'i toaso të'huiña huahuese'e pa'ise'epi te'e të'hui co'a de'ohuë. Jā maca toaso të'huiña mu'se cui'ne ñami pa'iyē te'e tē'te miañe peopi.

¹³Jā jeteyo'je ñahuë, jai huihuere ma'tëmoja'a huahuarojai tutu caquëna: "Teayerepa iye yeja pa'icohua'i maña, merepa neja'cohua'i a'ni, toaso huiñaohua'i duruhuëa juni co maca."

9 ¹Cinco aquëpi duruhuë jui maca ñahuë, jai ma'ñocopi yejana tompēquëna. Jäë ma'ñoconi isihuë, tompē huesë coje hui'yocore. ²Jā jeteyo'je tompē huesë hue'ñare hui'youna, jaroipi pico mëji'i, jai cua'coro toa suasico mëiñeje pa'yerepa. Jaro tompē huesë cojepi pico etaquë ësere cui'ne iye de'oto nea hue'ñarepa ne huesopi. ³Jā picopi etahuë, pu'sujē pa'iohua'ipi. Etajë si'a yeja hua huesëhuë. Jaohua'i cato puni a'siye ja'ye a'si tuture isi cuañosicohua'i paë'ë. ⁴Jaohua'ina cuañese'e paji'i, taya yeja pa'iyē, cui'ne yejapi tayajē pa'ye ña cuañoñe, cui'ne soquë ñëa nejoñe pa ja'ñere, coa Maija'quë tsecohua'ire pa'ë iñoñere iohua'i tsia tiña macare pana sëoma'cohua'ise'ere ne ja'ñere. ⁵Jajē pa'iquëta'are paire huani jeoñere pare ësescicohua'i paë'ë. Jajē pa'ina, coa cinco ñañëohua'ire a'si ju'liñe totacohua'i paë'ë. Cui'ne iohua'i totase'e cato puni a'siye ja'ye a'siye paji'i. ⁶Jā mu'seña

cato pai ju'liñere yëja'cohua'i a'ë. Jaje yëjéta'a juni huesëye paja'cohua'i a'ë, ju'liñepi peoquëna.

⁷Pu'su cato caballo huajo sajë ne de'huase'ejë pa'iohua'i paë'ë. Iohua'i siopëre curi maroje pa'iore pahuë. Iohua'i tsiapi pai tsiaje pa'io paji'i. ⁸Cui'ne nomiohua'i nañaje pa'ye hue'ehuë. Iohua'i cujire airo yai cujije pa'ye hue'ehuë. ⁹Cui'ne quëna ju'i cañare suñase'ejë pa'iohua'i paë'ë, iohua'i jëa ja'ñere. Cui'ne iohua'i jaë capëapi jai pai caballo quërëcoja'a huajo sajë huë'huëjëna, pisiyejë pa'ye pisipi. ¹⁰Puni jicomoaje pa'ye hue'ecohua'i paë'ë. Jarote dahuë hue'ecohua'i paë'ë, cinco ñañëohua'ire a'siyere. ¹¹Pu'suohua'ire cuañë ëjaë cato tome huesë coje huiñaë paji'i. Hebreo coca cato Abadón hue'equë paji'i. Griego coca cato Apolión hue'equë paji'i. Jaje cani iti Nejoquë caye a'ë, pai coca cato.

¹²Du'ru macarepa ai yo'oye tëto saji'i. Jaje pa'iquëta'are ja yë'ta'a cayaye carapi.

¹³Seis aquë huiñaë jui maca yë'ose'e pìsiquëna, asahuë, Maija'quë quë'ro oropi nesi totore cuatro pa'i eyohuëapi. ¹⁴Jä caye cato seis aquë huiñaëni duruhuë paquëni capi, ñeje:

“Joye saojë'ë, cuatro huiñaohua'ire sëasicohua'ipi jai ya Efrautes tëtëpa ñu'icohua'ire.”

¹⁵Jä maca iti case'ejë cuatro huiñaohua'ire joyesicohua'i paë'ë. Jaohua'i cato toasoñe pa'ye huahuese'e pai pa'icohua'ire huaija'cohua'ipi etahuë. Iti hora, mu'se, ñañë, cui'ne ometëcahuë t'iasi maca järe caquë ne de'huasicohua'ipi etahuë. ¹⁶Jä maca de'hue se asahuë, doscientos millones soldado pai pa'iye, caballore tuijë huajo sacohua'i.

¹⁷Jaje pa'ye ñahuë, cani ñañeje pa'ye caballohua'ire. Iohua'ire tuicohua'i cato coti sailhuëare toaje pa'yere papi suñasicohua'i paë'ë, iohua'i jëa ja'ñe. Jaje pa'yepi ma ja'ñe, yeque ña'jo quë'ye cui'ne yeque së'ñoja'ñe paji'i, azufreje pa'ye. Caballohua'i cato airo yai siopëje pa'ye hue'ecohua'i paë'ë. Jaje pa'iohua'i yë'opoapi toa, pico, cui'ne së'ño ja'ñe azufre etapi. ¹⁸Jä maca toasoñe pa'ye huahuese'e pai pa'icohua'i te'e tël'huï jujuhuë, caballo yë'opojaja'a toasoñe pa'ye co'ayerepa: toa, pico, cui'ne së'ño ja'ñe etasi do'ire. ¹⁹Jä caballohua'i cato iohua'i yë'opojare cui'ne iohua'i jicomoare tutu pahuë. Iohua'i jicomoa cato aña siopëaje pa'ye paji'i. Japi paire co'aye nehuë.

²⁰Jaje pa'iquëta'are ja ju'i dahuëna ju'ima'cohua'i cato co'aye yo'oye jeoma'pë huatiohua'ire tuiyere, de'huase'ere oro, po curi, bronce hue'yosi quëna, cui'ne soquë de'huase'ere señere jeoma'pë paë'ë. Asa ma'ñere, ñama'cohua'ini, cui'ne cu'i ma'ñere sejë paë'ë. ²¹Cui'ne jeoma'pë paë'ë, paire huani jeañe, paire dahuë neñe, nomiohua'ire coa yo'ojë pa'iye, cui'ne co'amaña ñañe.

Huiñaëpi Toya Pëpë A'riconi Tunasiconi Cajipi

10 ¹Jä maca ñahuë, yequë huiñaëre tutu quë'ipi ma'tëmopi cajuëna, siriopi ca'nesiquëpi. I siopë cato na'ñamequëpi ca'huaro puasiquë paji'i. Cui'ne i tsia cato mia merepa miaco paji'i, ësäje

pa'io. Cui'ne i nëcañoaje toa tsëni nëcase'eje pa'ye paji'i. ²A'ri toya pëpë hui'yosiconi cajipi. Cajiquëpi i ëja te'te quëo ja'huapi jai tsiayana se tìtopaquë, i ari te'te quëo ja'huapi yejana tsa'cu papi. ³Jà maca tutu cuiipi, airo yai jaiquërepa cayeje pa'yerepa. I cuisì maca mujuë cayeje pa'yerepa siete yë'o tuturepa cajëna, asahuë. ⁴Siete yë'o tuturepa ca tosi maca toyara'huë. Já case'ere toyasi'i caquë yo'loquëna, ma'tëmopi capi, yë'ëre:

“Coa asajë'ë, më'ëse'e. Toyama'ë pa'ijë'ë, siete yë'o tuturepa case'e.”

⁵Jà jeteyo'je ñahuë, jai tsiayana cui'ne yejana tìto pasiquëpi huiñaëpi i ëja te'te jëtëpi ma'tëmona mëne nëoquë ⁶ti pani huesëquëre pana, yeja, ma'tëmo, jai tsiaña, cui'ne si'aye iote pa'iye nesiquëre pana se ca col'jai care payë caquë ñeje capi:

“Yeque tsoe ute coñe peoji. ⁷Siete aquë huiñaë duruhuë jui maca tì'asipi, Maija'quë yahue cuasa nëose'e payepi, i jo'ya ite quëacaicohua'ire i ca nëose'eje pa'ye.”

⁸Jà maca asahuë, ma'tëmopi yë'ë asasi yë'opi ca coquëna, ñeje:

“Sani ijë'ë, a'ri toya pëpë hui'yosiconi jai tsiayana, cui'ne yejana tìto paquë huiñaë cajiconi.”

⁹Caëna, sani huiñaëre sei'ë, a'ri toya pëpëre isijaquë caquë. Seina, ipi capi, yë'ëre:

“Ico, ini aijë'ë, më'ë yë'opo cato payaoje pa'io pasipi. Jaje pa'isicota'a më'ë ëtatu'una sëjeco ponëja'coa.”

¹⁰Caëna, huiñaë cajicore ini a'ri toya pëpë aë'ë. Ai maca yë'ëre cato saija'ico payaoje pa'iorepa paji'i. Jaje pa'isicota'a ëtatu'una sëjecorepa de'opi. ¹¹Jà maca yë'ëre cahuë:

“Tijupë pai daripëa pa'icohua'ire, cui'ne yequë coca cacohua'ire, cui'ne yequë yejaña pa'icohua'ire, cui'ne pai ëjaohua'ire quëaye pa'iji, Maija'quë cayere.”

Caya Quëacaicohua'i

11 ¹Jà maca yë'ëre catë tarapëje pa'ioni cuëcueja'core isihuë. Isini cahuë:

“Huëni Maija'quë huë'ere ina isi toto saihuëre, cui'ne iote pa'ijë secohua'ire cuëcuejë'ë. ²Jaje pa'iquëta'are cuëcuema'ë pa'ijë'ë, hue'se de'otota'a. Jaro cato Maija'quëre sëmá'cohua'ina isi sito a'ë. Jaohua'ipi si'a de'lo daripë tsa'cu huesoja'cohua'i a'ë, cuarenta y dos ñañëohua'ire. ³Jà maca yë'ëpi cayaohua'ire oicohua'i suñañeje pa'yere suñasicohua'ini jëjo saoja'quë a'ë, yë'ë aye quëaja'cohua'ire mil doscientos sesenta mu'seña.”

⁴Icohua'i caya quëacohua'i cato si'a yeja Èjaërepa tìñare pare nëcájë pa'icohua'i paë'ë. Jaohua'i cato caya olivo soquë ñëa'ë, cui'ne caya sotoñoa toa tsë'ise'e paji'i. ⁵Paipi jaohua'ire co'aye yo'oñu'u cajë yo'ocohua'i pa'ito coa yë'opopi toa sëco ëo huesocohua'i a'ë, ti peo hue'ñarepa. Jaje ne húa cuañoñe pa'iji, iohua'ire sañope yo'ocohua'i. ⁶Jaohua'i cato Maija'quë coca quëa macaja'a coye pa ja'ñere ne

tutu pacohua'i paë'ë, cui'ne ocoje tsie pona tutu pacohua'ipi yeja paire coa si'aye ai yo'oye necohua'i paë'ë, ìohua'i yëyeje pa'ye. ⁷Jaje pa'iquëta'are ìohua'i quëaye saosi maca, tome huesë cojepi nëtë mëoni huajëya'ye pa'ipi jaiquë aipi jaohua'ire quëco huesoni, tseani huani jeapi. ⁸Huani jeaëna, ìohua'i capëa jai daripë ma'ñare jeocose'epi uija'coa, Èjaëre quesì daripëre. Jaro cato Sodoma, cui'ne Egípto hue'yosi daripë a'ë, co'a daripë pa'i do'ire. ⁹Jaje jeocosi capëapi toaso mu'seña cui'ne jopoja'a uina, si'aohua'i maña ñaja'cohua'i a'ë. Tì pai, yequë coca cacohua'i, cui'ne yequë daripëa pa'icohua'i, si'a yejaña pa'icohua'i ñajëta'a tama'pë pa'ija'cohua'i a'ë, coe do'ire. ¹⁰Iye yeja pa'icohua'i cato ai sihuaja'cohua'i a'ë, jaohua'i ju'isi do'ire. Jaje pa'ina, pai ñape sa'ñe co'amaña isija'cohua'i a'ë. Maija'quë coca quëajë ìohua'ire josa yo'osicohua'ipi peojëna, jaje sihuaja'cohua'i a'ë. ¹¹Jaje sihuajëta'are toaso mu'seña joporepa pa'i maca Maija'quëpi cui'naohua'ini huëo copi. Ja maca si'aohua'i ìohua'ire ñasicohua'i quëquë huesëhuë. ¹²Ja maca cayaohua'i quëacaicohua'ipi asahuë, tutu ma'tëmopi yë'ose'e ñeje caquëna:

“Mëijë'ë, ìnona.”

Si'aohua'i ìohua'ire pëicohua'i ñajëna, sirioja'a ma'tëmona mëni huesëhuë. ¹³Ja maca yeja ñu'cueo. Ñu'cuecona, jai daripëpi diez te'ña huata tomeo. Huata tomecona, siete mil pai jujuhuë. Ja maca huajëcohua'i nëasicohua'ipi quëquë huesëni Maija'quë ma'tëmo pa'iquëre de'oquëre pa'ni cajë yo'ohuë.

¹⁴Ñeje tëto saji'i, cayaye nejoñe aye. Jaje pa'iquëta'are ja yë'ta'a toasoñe aco tëto saiye carapi, titaja'coa.

Siete Duruhuë Acore Juise'e

¹⁵Siete aquë huïñaë ì duruhuë juisi maca asahuë, ma'tëmopi tutu yë'o cajëna, ñeje:

Iye yeja yure cato

Mai Èjaë cui'ne ì Cristo cuañeñere pa'iji.

Jaje pa'ina, ìpi carajaiñe peoyerepa cuañequë pa'ija'quë api.

¹⁶Ja maca veinticuatro aiohua'ipi Maija'quë ña hue'ñare pare cuañejë ñu'i saire ñu'icohua'ipi Maija'quëre de'oquëre pa'ni cajë ìohua'i tsiapi yejare pana në mejë yo'ohuë, ìni ai cuasajë. ¹⁷Ñeje cajë yo'ohuë:

De'oji. Èjaë më'ëre pëpayë,

Si'aye pa'ire pare.

Yure, cui'ne tsoeje pa'iquëre pare,

Jaje pa'ipi yure si'a më'ë tuturepa ìni

Cuañe huëoquëre iye yeja.

¹⁸Iye yeja pai cato më'ëre pë'ë.

Jaje pa'iquëta'are më'ë pëi mu'sere papi ti'api.

Ti'aëna, yure cato ju'isicohua'ire ìohua'i yo'ose'ejë pa'ye ñaquë ca de'huaja'quë a'ë, më'ë.

Ca de'huaquë më'ë jo'yaohua'ire isija'quë a'ë, de'huacaisi co'amañare.

Jaje mē'ē isija'quē a'ē, mē'ēre quēacaicohua'ire.

Mē'ēna isisicohua'ire, ējaēre papi cajē nuñerepa sehuojē pa'icohua'ire, Si'ahua'ire, aiohua'ire panita'a tsireje.

Iye yeja paire nejocohua'i pa'isicohua'ire cato mē'ēpi nejoja'quē a'ē. Jaje pa'ina, de'oji, mē'ēre cayē.

¹⁹Jā maca Maija'quē huē'e ma'tēmo pa'icopi hui'yona, jarote paji'i, Maija'quē maire huajēye ca nēose'e de'huase'epi. Jā maca mujuē ye'hueyeje pa'ye, ai pisiye, mujuē ai cayeje pa'ye, yeja ñu'cuye cuine sēsē carapēa tomeñe paji'i.

Nomio Cui'ne Jai Pē'ēje Pa'i Yo'ose'e

12 ¹Jā maca jaiye ma'tēmopi iñoñere ñahuē. Ñaquēna, te'o nomio ēsē miañeje pa'yere ca'nesico paco'ē, ju'i ca ca'neñeje pa'ye. Jaje pa'ioipi ñañēni meñe tsa'cu paco paco'ē, cui'ne doce ma'ñocopi io siopē puasico paco'ē. ²Jaje pa'ioipi tsj ētapē paco'ē. Pa'ioipi tsj coa huēoni a'si ju'io, ai cuio. ³Jā jeteyo'je ñahuē, ma'tēmona yequē ñaiquēna. Ñaiquēna, jai pē'ēje pa'ipi majaliquēpi, siete siopēa hue'equēpi, diez cajohuēa hue'equēpi, cui'ne iti siopēa ñape maro pu'ñe paji'i. ⁴Jaje pa'ipi i jicomopi toaso tē'huiña ma'ñocohua'i pa'yere te'e te'te ma'ñocohua'ire yejana ne darēpi. Jāēpi nomio tsj coasi' caco yo'o tiñare pana nēca dani utepi, coasi maca tsihua'ēre asi' caquē. ⁵Jā maca nomiopi tsihua'ēni coao, si'a yejaña pa'icohua'ire quēna tarapēpi cajiquē cuañeja'quēni. Jaje pa'iquēta'are io mamaquēre cato sioni Maija'quē quē'rona i ñu'i saihuē quē'rona sahuē. ⁶Sarena, nomiopi cuēne yejana catio. Maija'quē iote caquē necai sitona, iote mil doscientos sesenta mu'seña aojē paja'tona.

⁷Jā jeteyo'je ai uihuaye paji'i, ma'tēmopi. Pa'ina, huiñaē Miguelpi cui'ne i huiñaohua'i coni jai pē'ēje pa'ire cui'ne i huiñaohua'ire uihuahuē. ⁸Jaje uihuajē jai pē'ēje pa'ire cui'ne i huiñaohua'ire quēcōrena, iohua'i pa'ija'to ma'tēmo peoquēna, ⁹jā maca jai pē'ēje pa'ire cui'ne i huiñaohua'ire yejana jeo tohuē, tsoe hue'ña añare, huati cui'ne Satanás hue'equēre, si'a yeja paire cosoquēre.

¹⁰Jā maca asahuē, ma'tēmopi tutu ñeje caquēna:

“Maija'quē do'ljēre ñamiñapi, cui'ne mu'señapi Maija'quē ña hue'ñana sañope caquē pa'isiquēre eto saosi do'ire yureta'a ti'are papi, huaso maca, Maija'quē si'a tutu quē'ire papi cuañe maca, Jesucristo cuañe Ējaērepa pa'i maca. ¹¹Maija'quē do'ljē, cato Yēi ñama tsiēpi cui'ne Maija'quē coca cayeje pa'ye nuñerepa iohua'i pa'ise'epi coni mēnare quēcōhuē. Jaje pa'ina, iohua'i pa'iyē nejoñe ca'raye pahué. Pajē coa ai jerepa jujunije jujunū'u, cuasahuē. ¹²Sihuajē'ē, ma'tēmo pa'icohua'i. Jaje pa'iquēta'are teayerēpa yeja pa'icohua'i maña, cui'ne jai tsiaya pa'icohua'i, huati mēsaru quē'rona cajepi pētitesiquēpi ite nejoñe ja'yere pa'ina, ñaquē.”

¹³Jai pē'ēje pa'ipi yejana jeo tosiquēpi pa'i ña jujani tsihua'ēre coasiconi huajo huēopi. ¹⁴Jaje huajo huēouna, nomiore jai huihue care isihuē, io

jal'jeco cuene yejana io què'rona sai jal'ñere, aña peo hue'ñana so'ona. Jarona toaso ometëca jopore paja'a aojëna, pal'ija'copi saija'coa. ¹⁵Jaje pa'ina, añapi nomiore io yè'opo siso etosi ocopi tsiaya neni col'je me tosi'i caco yo'ocona, ¹⁶nomiore yejapi cōcaio jai pè'ëje pa'i oco nese'ere peo hue'ñarepa ya'ani nëo hueso. ¹⁷Jaje yo'osi maca jai pè'ëje pa'ipi ai pëti huëopi, nomiore. Jaje pa'ina, io tsëcapëre Maija'quë cuañese'e sehuocohua'ire, Jesucristo quëase'ere nuñerepa coca tuicohua'ire uihuasi'i caquë saji'i.

Cayahua'i Huajëya'ye Pa'iohua'i

13 ¹Jai tsiaya mejahuëre nëcaquë ñahuë, jai tsiayapi huajëya'ye pa'ipi etani tumaquëna, siete siopëa, cui'ne diez cajohuëa què'ipi, cajohuëa ñape maro pu'ñe paji'i, cui'ne i siopëare Maija'quëre cue'cuejë Maija'quë mamire sëose'ere hue'eye paji'i. ²Iquë huajëya'ye pa'i yè'ë ñasiquë cato airo yaije pa'i paji'i. Jaje pa'ipi oso quëoje pa'ye hue'epi, cui'ne i yè'opore jai yai yè'opojë pa'iore hue'epi. Jaje pa'ina, jai pè'ëje pa'ipi i tuture, i cuañequë ñu'i hue'ñare, cui'ne ëjaë cuañequë pa'iyere isipi. ³Iquë huajëya'ye pa'i siopëa acopi te'o jai a'sio ai paji'i. Pa'iona, paipi ñajë ju'ija'quë api cajë ñasicohua'ita'are ja'ju huesësico paco'ë. Jaje pa'ipi col'yasi do'ire paipi ña quëquëni ina tui huëohuë. ⁴Ja maca jai pè'ëje pa'ire huajëya'ye pa'ire ëjaëre papi cuasajë se'ë, huajëya'ye pa'ire tutu isisi do'ire. Jaje cui'ne iti tutu isi cuañosiquëreje se'ë, ñeje cajë:

“¿Nepi iquëje pa'iohua'i pa'iyë'ni? ¿Nepi ite uihua ti'añe pa'iquë'ni?”

⁵Jaiye Maija'quëre sañope caja'a coca isi cuañosiquë paji'i. Jaje pa'ipi cuarenta y dos ñañëohua'ire cuañëja'quë paji'i. ⁶Jaje pa'ipi ñeje yo'opi: Maija'quëre sañope capi, i de'o hue'ñare col'aye capi, cui'ne ma'tëmo pa'icohua'ireje col'aye capi. ⁷Cui'ne Maija'quë tsecohua'ire sañope uihuaquë ñese quëco jal'ñe isi cuañosiquë paji'i, cui'ne si'a pai, tsëcapëa pa'icohua'ire, si'a pai yequë coca cacohua'ire, cui'ne si'a yejaña pa'icohua'ire cuañëja'a tutu isi cuañosiquë paji'i. ⁸Jaje pa'ini si'ahua'i iye yeja pa'icohua'i iohua'i mami yeja de'huama'në Yëi ñama ai yo'oque ju'isiquë pa'iyë toya pëpëna toyama'cohua'ise'e jaëre se'ë.

⁹Cajoro hue'ecohua'i pani asajë'ë. ¹⁰Co hue'ña tseani saja'cohua'ire ña nëosicohua'ire cato jare tseani co hue'ñana saja'cohua'i a'ë. Hua'tipi huaija'cohua'ire ña nëosicohua'ire cato jare hua'tipi huani jeoja'cohua'i a'ë. Jaje pa'ina, Maija'quë tsecohua'i cato quëcociyere, cui'ne Maija'quë pa'ire paji cuasayere paye pa'iji, quëco ti'aja'cohua'i.

¹¹Ja jeteyol'je yequëre huajëya'ye pa'ire ñahuë, yejapi etaquëna. Jaë cato caya cajohuëa hue'equë paji'i, yëi ñama cajohuëaje pa'yere. Jaje pa'ita'a jai pè'ë cayeye pa'ye caquë paji'i. ¹²Jaje pa'ipi du'ru macarepa etasiquë huajëya'ye pa'i tutujë pa'yere paquë paji'i. Jaje pa'ipi du'ru etasiquë ña hue'ñana si'ahua'ire yeja pa'icohua'ire cuañepi, du'ru macarepa etasiquëni ai cuasajë ire papi cajë, jai a'sio aire hue'esiquëpi jal'jusiquëni se'ë caquë. ¹³Cui'ne jaiye pai yo'o ti'a mal'ne yo'opi.

Yo'oquë p̄ai ña hue'ñana ma'tëmopi yejana toa tomeñe ne ñnoquë yo'opi. ¹⁴Du'ru macarepa etasiquë huajëya'ye pa'i ña hue'ñana yo'o ñno ja'ñe isise'epi yo'oquë iye yeja pa'icohua'ire cosopi. Cosoquë cuañepi, du'ru etasiquëje pa'ire nejë'ë caquë, hua'ti totasiquëta'a ja ye'ta'a huajëquë pa'iyeye pa'ire. ¹⁵Maija'quë ësema'ë pa'ina, cayaye aquë etasiquë huajëya'ye pa'ipi p̄ai de'huasiquëna, tutu isipi, du'ru aquëje pa'ire nesiquëna. Jaje isina, ye'equë, cui'ne coca caquë pa'i, yecohua'ire ite do're ja'runi sema'cohua'ire huani jëoj'ë, cuañepi. ¹⁶Yequeje cui'ne yo'opi, si'aohua'ire a'ricohua'ire, jaicohua'ire, jaiye co'amaña pacohua'ire, co'amaña pecohua'ire, de'oye pa'icohua'ire, jo'yaohua'ire, ëja te'te jëtëna panita'a tsia tñare pana toyaye pa'iji, caquë. ¹⁷Jaje pa'ina, huajëya'ye pa'i mamire, panita'a i mamire cuëcuyere toyama'cohua'i pani co'amaña hueroyeje ti peopi. Cui'ne se yo'oyeye peopi, curiquë nes'i caquë. ¹⁸Iye cato ai ta'ñe cuasaye asa tñañe paji'i. Asa tñaquëpi cuasarepa caye paji'i, huajëya'ye pa'i mamire cuëcueni toyase'ere. Ja cuëcuese'e cato p̄ai mami cuëcuese'e a'ë. Ja cuëcuese'e cato seiscientos sesenta y seis a'ë.

144.000 P̄ai Jëjënë

14 ¹Ñahuë, Yëi ñamare Sión cutihuëre nëina. Jarote i ja're conì paë'ë, ciento cuarenta y cuatro mil p̄ai. Iohua'i tsia tñarepa Yëi ñama mamipi cui'ne i pëca ja'quë mamipi toyasicohua'ipi. ²Ja jeteyo'je asahuë, ma'tëmopi jai jupo p̄isiyeje, mujuë ai tutu tël'cana p̄isiyeje, cui'ne jai p̄ai ta'tëpe pëa ta'tëjëna, p̄isiyeje pa'ye p̄isiquëna. ³Jaje p̄isiquëna, jaohua'ipi huajë jëjënere jëjëhuë, iti cuañequë ñu'i saihuë tñare pana, cuatro pa'iohua'i ña hue'ñana, cui'ne aiohua'i ña hue'ñana. Ja jëjënere cato ja ciento cuarenta y cuatro mil pa'icohua'ise'e ye'yesicohua'i a'ë. ⁴Icohua'i cato nomiohua'ire yo'oye, si'si de'oye pasicohua'ipi, de'ocohua'ire pa'ë. Jaje pa'iohua'ipi Yëi ñamase'ere tuiyë, coa si'a hue'ña i sai hue'ñaje. Jaohua'i cato yeja pa'icohua'ini huasosicohua'ipi pa'iyë, du'ru quëise'eje pa'yere Maija'quëna, cui'ne Yëi ñamana isisicohua'ipi. ⁵Icohua'i cato ti coso coca cama'cohua'irepa paë'ë. Jaje pa'ina, jaohua'ire tayocohua'i a'ë ca tñañe ti peoji.

Toaso Huiñaohua'i Quëase'e

⁶Ja maca ñahuë, yequë huiñaëre ma'tëmoja'a huahuaquë saina, iye yeja pa'icohua'ire si'aohua'ire yequë paire, tñ coca cacohua'ire cui'ne si'a yejaña pa'icohua'ire ti pani huesë cocare quëasi'i caquë. ⁷Jaje pa'ipi tutu capi, ñeje: "Maija'quëre ca'rajë'ë. De'oquëre pa'ni cajë sihuajë'ë, ise'ere. Tsoe tñ'api, p̄ai ñape yo'ose'e ñaquë sa'i de'huaja'a mu'se."

⁸Ja maca cayaye aquëpi huiñaë capi, ñeje:

"Tsoe nejosicoa, jai Babilonia. Tsoe nejosicoa, p̄ai mañare iye yeja pa'icohua'ire io co'aye yëyepi ocua cuepasio."

⁹Ja maca toasone aquë huiñaëpi ai tutu capi, ñeje:

"Paipi huajëya'ye pa'ini, cui'ne ije pa'ire de'huasiquëni, de'oquëre pa'ni cuasajë ñajë sihuacohua'ire, cui'ne jëtëna panita'a tsiana i ayere toya

cuañosicohua'ire cato, ¹⁰Maija'quë pëi si'se sëje conore ucuja'cohua'i a'ë, co'ayere pare, i pëi ne de'huase'ere. Jaje ai yo'oja'cohua'i a'ë, toa cui'ne, azufre cono tsë'i sitona Maija'quë huiñaohua'i, cui'ne Yëi ñama ña hueñana. ¹¹Iohua'i tsë'i sitore pana ujë ai yo'ojëna, pico mëiñe je'nëna mëio nëija'coa, si'a mu'señapi, cui'ne si'a ñamiñapi, pëa huajëye ti peojë. Jare jaje pa'ijajë huajëya'ye pa'ire, cui'ne ije pa'ire de'huasiquëre sejë, cui'ne i mami ayere toya cuañosicohua'ire. ¹²Iye cato Maija'quë pai i cuañese'e sehuocohua'ire, cui'ne Jesure nuñerepa tuicohua'ire yëhuoye a'ë, quëcojë yo'o jujama'pë pa'iyë a'ë."

¹³Ja maca asahuë, ma'tëmopi yë'ose'e yë'ëre caquëna:

"Toyajë'ë, iyere: 'Sihuaye pa'iji, iye macapi seña maca Ejaë ja're tsioni ju'isicohua'i cato.' Jaje pa'iji caji, Maija'quë joyopi. Jaohua'i cato iohua'i yo'oyere ne tëjini pëa huajëja'cohua'i a'ë, iohua'i nese'e ja're cono."

Yeja Co'amaña Tëaye

¹⁴Ja maca ñahuë, te'ire Jesujë pa'ipi, Pai Mamaquë hue'yosiquëje pa'ire, poja'i sirio ëmëje'na ja'rusiquëpi ñu'ina. Jaë cato orore pase'e nesi marore pu'iquë paji'i. Jaje pa'ipi hua'ti ca'huarore ai jëjësëcore pani cajipi. ¹⁵Cajiquëna, Maija'quë huë'epi yequë huiñaëpi etapi. Etani ai tutu cuiquë capi, siriore ñu'iquëre:

"Më'ë hua'ti ca'huarore meñe jua co'i meni tëajë'ë. Tsoe ti'api, iti tëa macarepa. Jaje pa'ina, yeja pa'iyë quere huesëpi."

¹⁶Ja maca siriore ñu'iquëpi i tëacopi yejana meñe jua co'i meni yeja pa'iyere tëapi.

¹⁷Ja jeteyo'je ñaquëna, yequë huiñaëpi Maija'quë huë'e ma'tëmo pa'icopi etani hua'ti ca'huaro ai jëjësëconu cajiquë saji'i. ¹⁸Ja maca yequë huiñaëpi etapi, Maija'quëre isijë tëo toto quë'ropi. Jaë cato toare cuañe tutu paquë paji'i. Jaëpi tutu cuipi, hua'ti ca'huaro cajiquëre ñeje caquë:

"Më'ë hua'ti ca'hua jëjësëcopi meñe jua co'i meni cuiya'i jure tëajë'ë. Tsoe ya'ji sapi, yeja pa'iyë."

¹⁹Jaje ca maca huiñaëpi i hua'ti ca'huaropi iye yejana se ya'cue colijani cuiya'i jure tëapi, iye yeja cuiya'i tsina ayere. Tëani ja maca ayapi, jai cua'corona tsa'cu jo'a sao ja'ñere. Ja yo'oye cato iñoji, Maija'quë paire si'se ja'ñere co'ayere papi. ²⁰Jai daripë hue'sena cuiya'i tsa'cu jo'a huesose'e paji'i. Jaro jai cua'coropi tsiere pase'e etapi. Io huaiñe cato caballo yë'opo sëa macare paja'a huaiñe paji'i, cui'ne io jaiyepi paji'i, trecientos kilómetros pa'i jaira.

Huiñaohua'ipi Siete Pa'ye Tëjiyerepa Ai Yo'o Ja'ñere Paye

15 ¹Ma'tëmöre ñaquë ñahuë, yequë jaiye huajëya'ye pa'ye iñoñere: Siete huiñaohua'ipi siete tëjiyerepa ai yo'o ja'ñere pajëna, ñahuë. Ja yo'oyepi Maija'quë pëi yo'o tëji ja'ñe paji'i.

²Ñahuë, cui'ne jai jairajë pa'ioipi toapi pa'iyëje pa'iotata ña etojai yejare, jao jai jairajë pa'io, tsina de'huaje pa'io, co'sija'ico yë'quë macare

nëcahuë, Maija'quë ta'tëpe isise'ere cajicohua'ipi. Jaohua'i cato huajëya'ye pa'ire, cui'ne ije pa'ire de'huasiquëre quëcosicohua'i pa'ë, i ayere toyama'cohua'ipi. ³Jaohua'ipi Moisés Maija'quë jo'yaë jëjëse'ere, cui'ne Yëi ñama ayere jëjëñere jëjëhuë. Iohua'i jëjëse'e cato caji:

Si'aye më'ë de'huase'e de'oyere pa'ë.

Më'ë ma'a cato nuñere pa'ë.

Cui'ne care paye a'ë.

Më'ë a'ë, si'a pai Ëjaërepa je'nëna.

⁴¿Nepi më'ëre Ëjaëre pare ñajëta'a ca'rama'pë pa'ija'cohua'i a'ni?

¿Nepi më'ëre de'ouquëre pa'ni cajë sihuaye paja'cohua'i a'ni?

Më'ëse'e te'i pa'iyë, de'ouquërepa.

Jaje pa'ina, më'ë nuñerepa yo'oyere paire iñosi do'ire

Si'a hue'ñapi pai dani më'ëre de'ouquëre pa'ni cuasajë ñajë sihuaja'cohua'i a'ë.

⁵Ja jeteyo'je ñahuë, ma'tëmopi Maija'quë huë'epi maire ca nëose'e de'huasi hue'ñapi hui'yoquëna. ⁶Jaro Maija'quë huë'epi siete huiñaohua'i etahuë, siete ai yo'oye neñere pacohua'ipi. Jaohua'i cato poja'i cañare ai miañere suñasicohua'ipi, cui'ne curi nesi tēi cañapi coti sai huë'are paja'a tēasicohua'i pa'ë. ⁷Ja jeteyo'je ñahuë, cuatro pa'iohua'i aquëpi siete huiñaohua'ina pai ñapere curipi nesi duruhuëare Maija'quë pēi co'ayerepa si'se ja'ñere timëse'ere isiquëna, Maija'quë ti pani huesëquë tserē. ⁸Maija'quë huë'e cato Maija'quë tuture papi pico, cui'ne i de'oye miañere papi pico timë huesosico paco'ë. Pa'iona, iti huë'e te'ije cacaye ti peopi, siete huiñaohua'i payepi siete ai yo'oye neñepi tēto saiye pato.

Siete Pa'ye Ai Yo'oyere Timësi Duruhuëa

16 ¹Ja maca asahuë, Maija'quë huë'epi tutu yë'ose'e pīsiquëna, siete huiñaohua'ini ñeje caquë:

“Sani yejana do'ejë'ë, Maija'quë pēi si'seyere siete duruhuëa pa'iyere.”

²Jaje ca maca du'ru aquë huiñaëpi i caji duruhuëre yejana dopi. Do maca huajëya'ye pa'i mamire toya cuañasicohua'ipi, cui'ne ije pa'ire de'huasiquëre secohua'ipi ca'mi co'ayerē pare ai a'siyere etahuë.

³Cayaye aquëpi huiñaë i caji duruhuëpi jai tsiayana do maca jai tsiayapi paire huaisiquë tsieje pa'yerepa ponëpi. Ja do'ire tsiaya pa'icohua'i si'aohua'i juju sahuë.

⁴Toasoñe aquëpi huiñaë i pa duruhuëpi tsiañana, cui'ne oco eta coñana dosi maca tsie de'opi, oco. ⁵Ja jeteyo'je asahuë, tsiaya huiñaëpi ñeje caquëna:

“Më'ë nuñerepa pa'i a'ë, pai yo'ose'e iohua'i yo'ose'ejē pa'ye saiquëpi, Diosu de'ouquërepa yure pa'iquë, cui'ne tsoje pa'isiquë. ⁶Më'ë ñare paquë jaohua'ire saihuë, më'ë paire cui'ne më'ë coca quëacaicohua'i tsie nejosi do'ire. Jaje pa'ina, më'ëpi yure iohua'ire tsiere ocuahüë, me pasi'ni, jare jaje sañe pa'ito iohua'i yo'osi do'ire.”

⁷Asahuë, cui'ne Maija'quëre isijë tēo saihuëpi ñeje cacona:

“Jaje pa'ijë'ë, Èjaërepa si'aye pa'irepa më'ë cato pai ñape yo'ose'ere ñaquë yo'oni nuñerepa yo'oyë, tayoma'ë.”

⁸Cuatro aquëpi huïñaë i caji duruhuëpi ësëna dopi, paire ëoja'a tuture isiquë. Dosi maca ësëpi si'a toarepa paire ëopi. ⁹Ja maca si'aohua'ire ai a'si ëo huesoquëta'are ïohua'i co'aye yo'oye jeoni Maija'quëna ponëma'pë paë'ë. Cui'ne ïte de'oquëre pa'ni cayeye pahuë. Coa ai jerepa ïni co'aye cahuë, si'aye iye ai yo'oye meñe cuañequëni.

¹⁰Cinco aquëpi huïñaë i caji duruhuëpi huajëya'ye pa'i ñu'i hue'ñana do maca, i cuañe hue'ñapi nea hue'ñarepa de'o. Ja maca pai cato a'si ju'ijë ïohua'i tsemeñoana cucuhuë. ¹¹Jaje ai yo'onije ïohua'i co'aye pa'iyere jeone pahuë. Pajë coa ai jerepa Maija'quë ma'tëmo aquëni co'aye cahuë, ïohua'i a'si ju'i do'ire, cui'ne ja'ju yëma'a a'sire hue'e do'ire.

¹²Seis aquë huïñaëpi i caji duruhuëpi Eufrate jai tsiayana do maca, tsiayapi cuene huesëo, ma'are necaio, ësë mëi hue'ña pa'i pai ëjaohua'i daija'a ma'are.

¹³Ja maca ñahuë, jai pë'ëje pa'i yë'opoja'a, huajëya'ye pa'i yë'opoja'a, cui'ne Maija'quëre quëacaiquëje pa'ita'a coa cosoquë yë'opoja'a toaso joñoa co'acohua'ipi jojoje pa'ïohua'ipi etajëna. ¹⁴Ja joñoa cato co'a huatiohua'i paë'ë. Pai yo'o ti'a ma'ñere yo'ocohua'i paë'ë. Jaohua'i cato etahuë, iye yeja pai ëjaohua'ire si'aohua'ire tsi'soñu'u cajë. Maija'quë si'aye pa'irepa ja're uihuaja'a mu'sere pare cajë yo'ohuë. ¹⁵Ñajë'ë, yë'ë utema'tore papi daiyë, co'amaña ñaë daiyeje pa'ye. Sihuaquë pasipi. Sëtasiquëpi cui'ne i ju'i caje de'oye ñaquë paquë cato cui'ne huajëya'ye peoyo pai ñajëna, cui'ye paja'quëpi. ¹⁶Ja maca pa'i ëjaohua'ipi tsi'sisihuë, hebreo coca cato Armagedón hue'yo sitona.

¹⁷Siete aquë huïñaëpi i caji duruhuëpi peo de'otona do maca ñu'i saihuë quë'ropi Maija'quë huë'e ma'tëmopi ai tutu yë'ose'e pisipi, ñeje:

“Tsoe ne saohuë.”

¹⁸Ja maca jaiye mujuë ye'hueyeje pa'ye pisiye cui'ne mujuë të'cayeje pa'ye paji'i. Pa'ina, yejaje tsasipi noni ñu'cuyeje jerepa yeja ñu'cuesi do'ire. Tsoeje pai ja jerepa ñu'cuyeje ti ñama'cohua'i a'ë. ¹⁹Jaje tutu ñu'cuëco jai daripë toaso të'ña hua'que saco'ë, cui'ne si'a yejaña jai dari pa'iyeye peo hue'ñarepa hua'que tome sapi. Ja maca Maija'quëpi jai daripë Babiloniare i pëi si'se cono da'care i jëjo daose'ere peo hue'ñarepa ocuasi'i cuasapi. ²⁰Yeja ñu'cue maca si'a saodohuëa, cui'ne ai cuti ne huesë sapi. ²¹Cui'ne ma'tëmopi jai sësë carapëa aipi paina tomepi, cuarenta kilos dëquëyepi. Ja maca paipi Maija'quëre co'aye cahuë, sësë carapëa do'ire, cui'ne ïohua'ire jaiye ai yo'oye pa'i do'ire.

Co'a Nomiohua'i Pëca Ja'corepa

17 ¹Ja maca te'i siete huïñaohua'i aquëpi dajili, yë'ë quë'rona. Siete duruhuëa pacohua'i aquëpi dani capi, yë'ëre:

“Daijë'ë. Ìnosili, më'ëre, co'a nomiohua'i pëca ja'core pare iye yeja oco da'ca ëmëje'na ja'rusicopi ñu'icore si'se ja'ñere. ²Iye yeja pai ëjaohua'i

jaoni yo'ojë pa'ë. Cui'ne iye yeja pa'icohua'ipi io co'aye yo'oyena ucu cuepe huesëhuë.”

³Ja jeteyo'je Maija'quë joyopi yë'ëre cani ñañeje pa'ye iñoquëna, ñaquëna, huiñaëpi yë'ëre cuene yejana sapi. Saëna, jàrona ñahuë, nomiopi huajëya'ye pa'ini maja'iquëni ja'rusicopi ñu'iona. Ina Maija'quëre cue'cuejë caye toyasi mami quë'i paji'i. Jaje pa'ipi siete siopëa, cui'ne diez cajohuëa hue'equë paji'i. ⁴Jaio nomio cato ai maja'icopi nea maja'ti toya quë'ioni suñasicopi paco'ë. Oropi ëja de'osico paco'ë, ai de'lo quënapa, cui'ne perlaspi. Io jëtëpi oro duruhuëare cajio, coe ëaye pa'ye si'si timësiconi, cui'ne io ëmëohua'i yo'oye timësiconi. ⁵Io tsia tñare pare io ayere quëa mamipi toyase'ere hue'eo, ñeje cayere: ÈJAOREPA BABILONIA, CO'A NOMIOHUA'I, CUI'NE SI'AYE IYE YEJA CO'AYE PAI'YE PËCA JA'COREPA. ⁶Ja jeteyo'je de'oyerepa ña ti'acquëna, jao cato cuepeco paco'ë, Maija'quë tsecohua'i tsiena, cui'ne Jesure quëacohua'ire huaisicohua'i tsiena. Jare ñani yë'ë ai cuasahuë. ⁷Jaje ai cuasaquëna, huiñaëpi capi, yë'ëre: “¿Me yo'oquë ai cuasaquë'ni? Quëasi'i, më'ëre nomio iñoñe ayere pare, pajje asa ma'ñere. Cui'ne huajëya'ye pa'i iore saquë siete siopëa cui'ne diez cajohuëa hue'equë iñoñere pare quëasi'i. ⁸Më'ë huajëya'ye pa'ire ñasiquë cato tsoe ja'në pa'isiquë api. Jaje pa'ipi yure nejosiquë api. Jaje pa'iquëta'are cui'naëpi mëija'quë api, tome huesë hue'ñapi, ja yë'ta'a ite nejo huesoye ti'ama'ëna. Ja maca yeja pa'icohua'i yeja de'hua maca iohua'i mami pa'i toya pëpëna toya cuañoma'cohua'i cato ai cuasajë huajëya'ye pa'ire ñaja'cohua'i a'ë, ja'në pa'isiquëpi nejosiquëpi, cui'naëpi pani coquëna.

⁹Iye macare pa'lji, ta'ñe asacohua'ipi de'hue asa ti'añe. Siete siopëa cato quëaji, siete ai cutire, nomio ñu'iñere. Jare cui'ne quëaji, yequeje siete ëjaohua'i pa'yere. ¹⁰Jaohua'i acohua'ipi cinco pai ëjaohua'i cuañema'cohua'i de'ohuë. De'orena, te'i jaohua'i aquëpi yure cuañequë pa'lji. Yequësele ja yë'ta'a daiye paji. Jaë tējirepa daisi maca ai tsoe tēcahuë se pani coñe peosipi. ¹¹Jaë huajëya'ye pa'i tsoe ja'në pa'isiquëpi yure nejosiquë cato ocho aquë api, pai ëjaë de'osiquë. Jare ipi siete acohua'i aquë pa'isiquëpi, i nejo cuaño ja'ñena sai saji, jaë cato.

¹²Më'ë diez cajohuëa ñasele cato quëaji, diez pai ëjaohua'ini ja yë'ta'a cuañe huëoma'cohua'ini. Jaje pa'iquëta'are jaohua'i cato coa te'e nehui tēcahuë maca huajëya'ye pa'i ja're cuañe ja'ñere isi cuañoja'cohua'i a'ë. ¹³Icohua'i pai ëjaohua'i cato te'e jaje yo'oñu'u cuasayere pajë huajëya'ye pa'ina, iohua'i tuture cuañe ëjaohua'i pa'yere ina isija'cohua'i a'ë. ¹⁴Jaohua'ipi Yëi ñamare sañope uihuaja'cohua'i a'ë. Jaje uihuajëta'are Yëi ñamapi quëcoja'quë api, iohua'ire, ma'tëmo Èjaë sëte, cui'ne pai ëjaohua'i mëne Èjaë sëte. Ipi Maija'quë soisicohua'ire, i sahuasicohua'ire, cui'ne nuñerepa ise'ere tuicohua'ire paquë uihuaja'quë api.”

¹⁵Huiñaëpi yequeje capi, yë'ëre:

“Më'ë ñaquëna, co'a nomiopi ñu'isico cato pai pa'ie a'ë, si'a pai tsëcapëa'ë, tñe coca cacohua'i a'ë, cui'ne si'a yejaña pa'icohua'i a'ë. ¹⁶Më'ë diez cajohuëa

cui'ne huajëya'ye pa'ini pa'ina, ñase'epi co'a nomiore coeja'cohua'i a'è. Jaje coejë jeocorena, peoyo pa'lja'coa. Pa'iona, io çare aja'cohua'i a'è, cui'ne toapi iote ëoja'cohua'i a'è. ¹⁷Jaje yo'oja'cohua'i a'è, Maija'quëpi iohua'i joñoana i yëyeje pa'yere yo'ojajë caquë neina. Jaohua'ipi huajëya'ye pa'ina, iohua'i pai ëjaohua'i cuañecohua'i pa'yere isiñu'u cuasaja'cohua'i a'è, te'e, Maija'quë case'e yo'o ti'a macaja'a. ¹⁸M'è'ë ñasi nomio cato ja jai daripëre pa'è. Iye yeja pai ëjaohua'ire meñe cuañe daripëre pa'è.”

Babilonia Nejo Cuañose'e

18 ¹Ja jeteyo'je ñahuë, yequë huiñaëre ma'tëmopi cajequëna, ai cuañe tutu quë'ire papi. Cajequëna, i miañepi yejana miañerepa ju'api. ²Jaëpi ai tutu cui'pi, ñeje:

“Tsoe nejosicoa, jai Babilonia. Tsoe nejosicoa, huatlohua'i huè'ña de'o huesëo, si'si joñoa pa'i hue'ña de'o, si'a si'siohua'i cui'ne si'aye coe ëaye pa'ye tsiaro de'o. ³Si'a yejaña pa'icohua'i io co'aye yëyena ucu cuepe huesëhuë. Iye yeja pai ëjaohua'ipi ioni yo'ojë paë'è. Cui'ne iye yeja co'amaña isicohua'ipi jaiye co'amaña pacohua'i ponëhuë, io yë do'ire paipi coa huerose'epi coa curiquë nejoñere imajë.”

⁴Ja maca asahuë, ma'tëmopi yë'ose'e ñeje pisiquëna:

“Etajë'ë, ja daripëpi yë'ë tsecohua'i, cui'na maca io co'aye yo'oye yo'oma'pë pa'lja'cohua'i, cui'ne io ai yo'o ja'ñepi mësarute ti'añe paja'core. ⁵Io tayo yo'oyepi ma'tëmöre pana timëse'erepa pa'lji. Ja co'aye yo'oyere Maija'quë huañeyema'ë ñaquë pa'lji. ⁶Io yecohua'ire isise'e ja'ye ioteje isijë'ë. Paire io yo'ose'eje pa'ye co'ye iona isijë'ë. Isiquë te'ore se cojë'ë. Io yecohua'ire ocuas'i caco co'mese'eje pa'ye cui'ne yecore se co'me cojë'ë, io ucujä'core, ai dacorepa pa'lja'core. ⁷Ëjaore pa'ë caco siluaco yo'ose'eje pa'ye a'si ju'iñere, cui'ne ai yo'oyere isijë'ë. Ja o cato io joyopi cuasaco ñu'lico pai ëjaorepa ñu'iñeje ñu'iñë, iye macare, hual'jeo peoyë, ai yo'oye paja'coa'ë caco. ⁸Jaje caco ñu'licore te'e mu'sepi io ai yo'oye ti'aja'coa, ju'iñe, ai yo'oco oiye, cui'ne ao ëa ju'iñe, cui'ne toana ëo jeo cuañoja'coa. Jaje nejo cuañoja'coa, Ëjaërepa Maija'quë tutu quë'ire papi nejoquëna.”

⁹Iye yeja pai ëjaohua'ipi iote yo'ojë iote yëjë pa'isicohua'ipi ai cuasajë oija'cohua'i a'è, iopi uco pico mëiona, ñajë. ¹⁰Iote si'seyere ñajë ca'rajë so'ona pëa nëcane jaropi caja'cohua'i a'è:

“Ina, teayere pa'ë, jai daripë Babilonia si'a dari maña tëtto saiscorepa më'ère si'seye esarepa titapi.”

¹¹Si'a yeja cui'ijë co'amaña isicohua'ipi iote ai cuasajë co'a ju'ijë oija'cohua'i a'è, iohua'i jaiye co'amaña dajëna, huerocopi peocona. ¹²Iye paji'i, iohua'i pase'e: oro, poja'i curi, ai de'o quëna ca, perlas hue'yosi pëa, ai de'o nea majali caña, cui'ne majali caña, huëo së soquë nese'e, jai cujipi de'huase'e, de'o soquëpi nese'e, së'ño ma ja'ñe broncepi nese'e, jëa quënapa nese'e, jëa quëna marmol hue'yosi quëna nese'e, ¹³Canela, huëo së ma'ña: incienso, mirra, cui'ne jaiye ma'ña, cuiya'i o'sa cono, hui'yape, de'o toase'e pan ne ja'ñe, trigo,

huequëohua'ire, yëi ñamare, caballore, caballo quërëye, jo'yaohua'ire paire huerocohua'ijë peohuë. ¹⁴Jä maca jai daripëre caja'cohua'i a'ë, ñeje:

“Më'ë yë'o pa'ise'ere, saija'i ocue ca yure më'ë peoyë. Ti më'ë nejo huesohuë, më'ë de'ocorepa ña cuañose'le, cui'ne më'ë jai co'amaña pase'le.”

¹⁵Jä jai daripëna co'amañare isijë jaiye curiquë nesicohua'ipi, io si'se cuañonere ca'rajë so'opi ñajë ai cuasajë co'a ju'ijë oija'cohua'i a'ë. ¹⁶Oijë caja'cohua'i a'ë:

“Teayerëpa, teayerëpa jai daripë, jai do'i caña nomio suñase'ejë pa'ioyëpa ña cuañohuë, më'ë. Më'ë ju'ico cato nea ma ja'ñe cui'ne maja'i cañarepa, paji'i. Jaje pa'ioyë ju'icopi oropi, perlaspi, cui'ne de'o quënapï ëja de'osico pa'ë, më'ë. ¹⁷Jaje pa'isicota'a coa nëhui tëcahuë maca jai co'amaña peo hue'ña ne huesëpi.”

Si'aohua'i jai yohuëa ëjaohua'i cui'ne iti quëhuicohua'i tsiaya cu'i do'ipi curiquë necohua'i so'ona pëa nëcani, ¹⁸jai daripë uco pico më'ñere ñajë cuihuë:

“Yequë jai daripë cui'ne pa'io peoco.”

¹⁹Jaje cajë ai cuasajë co'a ju'ijë oijë iohua'i siopëana yeja pa'i ne'ñapi nehuë. Jaje yo'ojë oijë cuihuë:

“Teayerëpa, teayerëpa, jai daripë, më'ë co'amañare huerojëna, jaiye curiquë pacohua'i de'ohuë, jai yohuëa pacohua'i. Jaje pa'isicota'a coa nëhui tëcahuë maca më'ë peo hue'ña ne huesëhuë.”

²⁰Ma'tëmo acohua'i cato ai sihuajë'ë, jai daripë peo do'ire. Sihuajë'ë, Maija'quë tsecohua'i, Maija'quë jëjo daocohua'i, cui'ne Maija'quë caye quëacaicohua'i. Maija'quë jaote nejoni mësarute co'aye yo'osi do'ire nuñerepa saiquë yo'opi.

²¹Jä maca huiñaë ai tutu quë'ipi quënaore toacojë pa'ioni ini më'ne mëani jai tsiayana jeo deoquë capi:

“Ñeje më'ë jai daripë Babilonia jëoco cuañoja'coa'ë. Jä maca më'ëre tijupë ña coñe paja'cohua'i a'ë. ²²Tijupë ta'tëpe, pi'cohuëa, cui'ne duruhuëa më'ë ma'añapi pisiquëna, asa coñe paja'cohua'i a'ë. Co'amaña necohua'ijë peoja'cohua'i a'ë, më'ëre. Jai to'ohuë toaye pisiyejë asa coñe paja'cohua'i a'ë. ²³Toa tsë'ipë miañeje peoja'coa, më'ëre. Cui'ne huejajëna, pai tsi'si hue'ñapi pisiyeje peoja'coa, më'ë co'amaña iye yeja jerepa pa'iohua'i pa'isicohua'ita'are, cui'ne më'ëje iye yeja paire më'ë dahuë yo'oyepi coa cosoco nesicota'are.”

²⁴Jä jai daripëre paji'i, Maija'quë caye asajë quëacaicohua'i tsie, Maija'quë tsecohua'i tsie, cui'ne si'aohua'i iye yeja pa'icohua'ire huani jëosicohua'i tsie.

19 ¹Jä jeteyo'je asahuë, ma'tëmopi jai pai tutu ñeje cajëna:
¡Aleluya! De'oquëre pa'ni Maija'quë cajë ite sihuañu'u, Maija'quë tse a'ë, huasoye, i de'oyerepa, jerepa pa'irepa pa'iyë.

² Maija'quë cato pai yo'ose'ejë pa'ye ñaquë yo'oni nuñerepa yo'oji, tayoma'ë.

Jaje pa'ina, co'a nomiore nejopi.

Iye yeja paire io co'aye yo'oyepi co'a de'huasico,
 I jo'ya mañare huaisi do'ire iote nejopi.

³Huiñaohua'ipi tijupë ca cohüë:

“iDe'oquëre pa'ni Èjaë cajë ite sihuañu'u! Io ucona, pico mëñe ti jeoñe peoyerepa pa'iona.”

⁴Ja maca veinticuatro aiohua'ipi cui'ne cuatro pa'iohua'ipi yejare pana në mejë Maija'quëre de'oquëre pa'ni cuasajë sihuajë yo'ohuë, ñu'i saihuë ñu'iquëre ñeje cajë:

“Jaje pa'ijaquë. De'oquëre pa'ni, Èjaë cajë ite sihuañu'u.”

⁵Ja maca cuañequë ñu'i saihuë quë'ropi yë'ose'e ñeje pìsipi:

De'oquëre pa'ni cajë Maija'quëre

Si'aohua'i tsj cui'ne aiohua'ije,

Si'aohua'i ite necaijë,

Ite Èjaëre pare ñajë ca'rajë pa'isicohua'ipi sihuajë'ë.

Yëi Ñama Huejaquëna, Paj Sihuajë Tsi'si Mu'se

⁶Asahuë, cui'ne jai paj cajëna, pìsiyeje pa'ye pìsiquëna, jupo tsajio pìsiyeje pìsiquëna, cui'ne mujuë tël'cayeje pa'ye pìsiyeje pìsiquëna. Japi pìsipi, ñeje:

iDe'oquëre pa'ni Èjaë cajë ite sihuañu'u! Maija'quë si'aye pa'ire papi, Èjaëre papi cuañe huëopi.

⁷Sihuañu'u, sihuayena daijani ite de'oquëre pa'ë më'ë cañu'u.

Tsoe tij'api, Yëi ñama hueja mu'serepa.

Jaje pa'ina, i nëjo tsoe ëja de'osicorepa pa'ico.

⁸Jaona isihuë, de'o cañarepa si'si peoyere, cui'ne miañere suña ja'ñe. Ja de'o cañarepa cato quëaji, sehuosicohua'i Maija'quë tsecohua'i nuñerepa yo'ojë pa'iyere.

⁹Ja maca huiñaëpi yë'ëre capi:

“Toyajë'ë, sihuacohua'i pa'iyë, Yëi ñama hueja maca pa'ija'cohua'ire soisicohua'ipi.”

Yequeje cui'ne capi:

“Iye coca cato Maija'quë nuñerepa cocare pa'ë.”

¹⁰Jaje caquëna, asani yë'ëpi huiñaë quëo yë'quë macana do're ja'ruhuë, ite, de'oquëre pa'ni cuasaquë sihuasi'i caquë. Jaje yo'okuëna, ipi yë'ëre capi:

“Jaje yo'oma'ë pajjë'ë. Yë'ëje Maija'quë jo'yaë'ë. Më'ëje pa'i a'ë. Më'ë cui'ne Maija'quë do'ijë conì payë, Jesús ayere quëacaiquëre.”

Jaje pa'ina, Maija'quëni më'ë cato jaje do're ja'ru sihuaquë yo'ojë'ë, mësarupaquë Jesús ayere quëacaiquë cato cui'na ëapi, yë'ëre pa'i ja'ñere quëa joyo.

Caballo Poja'iquëre Tuiquë Ayere Quëaye

¹¹Ja maca ñahuë, ma'tëmopi hui'yosico pa'iona. Jaropi ñaipi, caballo poja'iquëpi. Ite tuiquë cato iti case'ëje yo'okuërepa, cui'ne nuñerepa care paquë hue'equë paj'i, i mami. Jaje pa'ipi nuñerepa cuañequëpi cui'ne

nuñerepa huajoje yo'opi. ¹²I ñaco ca cato toa tsëni nëcase'eye pa'yerepa paji'i. I siopëre jaiye manoa pu'iquë paji'i. Jaje pa'ipi ise'e te'i asa mamire toyase'ere papi, yecohua'ije ti asa ma'ñere. ¹³Cui'ne tsiepi tsoasi ju'i care ju'i saji'i. I mami cato: Maija'quë coca hue'equëpi. ¹⁴Ini ma'tëmo soldado paipi tuë'ë, de'lo caña suñasicohua'ipi, poja'i cañare, cui'ne si'si peoyere ju'icohua'ipi po caballohua'ini tuijë. ¹⁵I yë'opoja'a hua'ti jëjësëcopi etapi, iye yeja pa'icohua'ire nejaja'copi. Jaëpi quëna tarapëpi cajiquë cuañeja'quë api. Jaëpi pai ñape yo'ose'ere saisipi, cuiya'i da'ca nesi'i caquë tsa'cu jo'aquë yo'oyeje pa'ye. Cui'ne jaëpi ocuaja'quë api, Maija'quë tutu quë'irepa pëi si'seyere. ¹⁶I ju'i care, cui'ne i quësore ñeje toyase'ere hue'epi: "Pai ëjaohua'i mëne Èjaërepa, iti mëne cuañequërepa."

¹⁷Ja jeteyo'je ñahuë, huiñaëpi ësëna tsa'cu paquë nëcaquëna. Jaëpi ai tutu cui'pi, si'aohua'ire peo de'oto ja'jëjë cu'icohua'ire ñeje caquë:

"Daij'ë, tsi'sini, Maija'quë na'iquëna, aone aija'cohua'i. ¹⁸Dani aij'ë, pai ëjaohua'i ca, soldado pai ëjaohua'i ca, tutu quë'iohua'i ca, caballo ca, johua'ire tuisicohua'i ca, coa si'aohua'i ca, jo'yaohua'i peocohua'i ca, jo'ya ne cuañosicohua'i ca, a'ricohua'i ca, cui'ne jaicohua'i ca, aija'cohua'ipi cui'pi."

¹⁹Ja maca ñahuë, huajëya'ye pa'ire, cui'ne iye yeja pai ëjaohua'ire, johua'i soldado pai ja're con'i pal'jëna. Jaohua'i cato caballore tuiquëre, cui'ne i soldado paire uihuañu'u cajë tsi'sisicohua'ipi paë'ë. ²⁰Jaë huajëya'ye pa'i cato tseja cuañosiquë paji'i, coa cosoquë quëaquë ja're con'i, i ña hue'ñana jaiye pai yo'o ti'a ma'ñere yo'o iñosiquë ja're. Ja yo'o iñoñeja'a quëaquë paire cosopi, huajëya'ye pa'i mami toya cuañosicohua'ini, cui'ne ije pa'ire de'huasiquëre sihuajë yo'osicohua'ini. Ja maca, huajëya'ye pa'ire, cui'ne coa cosoquë quëaquë pa'isiquëre tseani ja huajëcohua'ini toa jairana azufre tsëni nëcasicona, jeo deo cuañoñuë. ²¹Yecohua'i cato huani jeo cuañoñuë, caballo tuiquë yë'opo eta hua'tiyona. Ja maca si'a ja'jëcohua'i tsi'sini jaohua'i care ocue timë huesëhuë.

Mil Ometëca Aye

20 ¹Ja jeteyo'je ñahuë, ma'tëmopi huiñaë tome huesë hue'ña sioconi cui'ne quëna mere tse'equë cajequëna. ²Jaëpi cajeni jai pë'ëje pa'ire tose hue'ña añare, huati jare ipi Satanás hue'equëre quëna mepi sëapi, mil ometëca ñul'ija'quëni. ³Ja maca ite sëani mil ometëcaja'a paire cosoma'ë pa'l'ija'quëre tome huesë hue'ñana jeo toni sioñopi. Sioni eta sa'rona hui'yoye peoji, caquë toya sëo huesopi. Jaje pa'iquëta'are mil ometëca ti'asi maca joye cuañosiquë pa'l'ija'quë api, a'ri tëcahuë maca pa'l'ija'quëpi.

⁴Ja jeteyo'je ñahuë, paipi cuañejë ñu'i saire ja'rusicohua'ipi ñul'jëna, pai ñape yo'ose'e ñajë ca de'huaja'a tutu isi cuañosicohua'ire. Ja maca ñahuë, Maija'quë coca case'eye pa'ye, cui'ne Jesús case'eye pa'ye nuñerepa tui do'ire, siopëa tē'ca tēte cuañosicohua'i joñoare. Jaohua'i cato huajëya'ye pa'ire, cui'ne ije pa'ire de'huasiquëre de'loquëre pa'ni cuasajë yo'oye

pasicohua'i a'ë. Cui'ne i mamije toya cuañoñe pasicohua'i a'ë, iohua'i tsiana, panita'a iohua'i jëtëna. Jaohua'ipi huajëcuhua'i pani cojë Cristo ja're mil ometëca cuañehuë. ⁵Jaje pa'iquëta'are yecohua'ita'a huëiye pahüë, mil ometëca tëto saisi maca huëija'cohua'ipi. Iye cato du'ru macarepa ju'isicohua'i huëiye a'ë. ⁶Sihuacohua'i pa'iyë, Maija'quë tsecohua'ipi, du'ru macarepa ju'isihua'i huëiye huëicohua'i. Jaohua'ire cayaye ju'inë aco ne hueañe peoji. Coa ai jerepa jaohua'i cato Maija'quëre cui'ne Cristore necaijë pa'ija'cohua'i a'ë. Cui'ne i ja're con mil ometëca cuañeja'cohua'i a'ë.

Huati Nejo Cuañoſe'e

⁷Mil ometëca tëto saisi maca Satanáspi etosiquë pa'ija'quë api. ⁸Pa'i ja maca si'aohua'ire yeja pa'icohua'ire cosoquë cui'ne Gogre cui'ne Magogre cosoja'quë api. Cosoquë jaohua'i soldado paire jai paire meja asi tsiaya tëtëpa ñañeje pa'yerepa tsi'soja'quë api, uihuaja'cohua'ire. ⁹Ja maca jaohua'ipi si'a yejañapi dani si'aore sa tëhuo tëtija'ë, Maija'quë tsecohua'i i icohua'i pa'i daripëre huañu'u cajë. Jaje yo'ojëta'are ma'tëmopi toa tome ëo huesopi, peo hue'ñarepa. ¹⁰Ja maca huati paire cososiquëre toa jairana azufre quë'iona jëo dëo cuañoſe'e, huajëya'ye pa'ire, cui'ne coa cosoquë paire quëasiquëre jëo dëo sitona. Jarona ai yo'ojë pa'ija'cohua'i a'ë, mu'señapi, cui'ne ñamiñapi caraja'ne peoyerepa.

Poja'i Ñu'i Saihuëre Pare Ñu'i Pai Ñape Yo'ose'e Ca De'huaye

¹¹Ja maca ñahuë, poja'i ñu'i saihuëre, cui'ne iote ñu'iquëre. Jaë ña hue'ñare papi yeja cui'ne ma'tëmo catihuë. Catijëta'are ti peopi, tirona se jëani pa'ieje. ¹²⁻¹³Ja maca ñahuë, ju'isicohua'ire, jaicohua'ire, cui'ne a'ricohua'ire, ñu'i saihuë tiñare pare necajëna. Si'aohua'i tsiayana, cui'ne yejana ju'ijë pa'isicohua'i, etasicohua'i pa'ë. Ja maca toya pëpëapi hui'yose'e paji'i. Pa'ina, cui'ne pa'i toya pëpëre pajë hui'yosico paji'i. Ja maca ju'isicohua'ipi jare iohua'i yo'ose'eje pa'ye ca tëji cuañoñuë, ja toya pëpëana toyase'eje pa'ye. ¹⁴Ja jeteyo'je juni huesëye cui'ne ju'isicohua'i pa'i hue'ñaje ña coñe peopi, toa jairana jëo dëosi do'ire. Iye toa jaira cato cayaye acore se juni huesë coñe a'ë. ¹⁵Cui'ne jarona jëo dëo cuañoñuë, si'aohua'i pa'i toya pëpëna iohua'i mami toya cuañoſe'e.

Huajë Ma'tëmo Cui'ne Huajë Yeja

21 ¹Ja jeteyo'je ñahuë, huajë ma'tëmore cui'ne huajë yejare. Du'ru pa'isi ma'tëmo cui'ne du'ru yeja, cui'ne jai tsiaya tsoe peopi. ²Ja maca yë'ë Juanpi ñahuë, de'o daripëre pare, huajë Jerusalénre, ma'tëmopi cajecona, Maija'quë pa'i ña hue'ñapi. Nomio io huejaja'quëre caco de'oyere suñani ëja de'ose'eje pa'io paco'ë. ³Ja maca asahuë, ma'tëmopi tutu yë'ose'e ñeje jutaquëna:

“Maija'quë pa'i hue'ña yure cato pai ja're con pa'ie a'ë, iohua'i ja're pa'ija'quëpi. Iohua'ipi i pai pa'ija'cohua'i a'ë. Pa'ijëna, Maija'quëpi iohua'i

pëca ja'quë pa'ija'quë api. ⁴Ja maca Maija'quëpi iohua'i oise'e tëno jëocasipi. Ja maca ju'liñe, ai yo'oye, ai cuasajë oiye, a'siye peosipi, tsoe tëto saise'e sëte, ja'në pa'io pa'ise'e.”

⁵Ja maca ñu'i saihuë ñu'iquëpi capi:

“Yë'ëpi si'aye huajëyese'e ne saoyë.”

Yequeje capi:

“Toyajë'ë. Iye coca care paye a'ë. Itina quëcojë pa'iyë a'ë.”

⁶Jaje ca toquë capi, yë'ëre:

“Tsoe ne saohuë. Yë'ë a'ë, du'ru aquërepa cui'ne tëjiquë, je'nëna pa'iquë. Oco ëa ju'iquëni yë'ëpi ocuasi'i pa'i oco cojerepa ayere do'i peoyerepa. ⁷Si'aye quëcosiquë etasipi, yë'ëre i pëca ja'quëre paja'quë api, cui'ne ñi yë'ë mamaquëre paja'quë a'ë, si'aye iyere paja'quë api, mamaquë pa'i do'ire. ⁸Jaje pa'iquëta'are yë'ëre tuiyere yo'o jujacohua'ire, sehuoye jëa coecohua'ire, pa'ire coecohua'ire, huaicohua'ire, yequë nomiohua'ire yo'ocohua'ire, dahuë yo'ocohua'ire, pa'i nese'ere ëjare pa'ë cuasacohua'ire, cui'ne coa cosocohua'ire saiyë pasipi, toa cui'ne azufre tsë'isi jairana, cayaye acore se juni huesë hue'ñana.”

Huajë Jerusalén

⁹Ja maca siete huiñaohua'i aquëpi daji'i, siete ucu duruhuëa tëjiiyerepa ai yo'oye timëse'ere pasiquëpi. Jaëpi dani capi, yë'ëre:

“Daijë'ë. Më'ëre ñnosi'i, Yëi ñama huejaja'core, i nëjore.”

¹⁰Huëo çani ñaņeje pa'ye ñahuë. Naquëna, huiñaëpi yë'ëre jai cutihuëna sapi. Sani ñiopi jai Jerusalén daripëre de'ocore pani, ma'tëmopi Maija'quë quë'ropi cajecona. ¹¹Ja daripë cato Maija'quë miaņe ju'ayepi miaco paco'ë. Io miaņe cato de'o quëna pë miaņeje pa'ye paji'i, Jaspe hue'yosi quëna miaņeje pa'ye, ña etojai quëna huëje pa'ye paji'i. ¹²Ja daripë yërehueja'a jai ëmë tëhuopa tëhuosico paji'i. Jaje pa'ioni doce eta sa'noa paji'i. Eta sa'noa ñape te'e huiñaë nëcapi. Cui'ne eta sa'noa ñape doce Israel pa'i tsëca mamire toyase'e paji'i. ¹³Ësë mëi te'tere toaso eta sa'noa paji'i. Ëmëje'e te'tere toaso eta sa'noa, huë'ehuë te'tere toaso eta sa'noa, cui'ne ësë du'i hue'ñare toaso eta sa'noa paji'i. ¹⁴Jai daripë tëhuopa cato doce quëna pëana quëco paco paji'i. Ja quëna pëana Yëi ñamapi doce jëjo daosicohua'i mamire toyase'e paji'i.

¹⁵Yë'ë ja're çoni huiñaë coca caquë cato i jëtëre oro tarapëre catë tarapëje pa'iore çajipi, jai daripë cuëcueja'çoni, io eta sa'noa, cui'ne io tëhuopa.

¹⁶Jai daripë cato si'a yë'quë maca jaico paji'i, je'ñe tëcapë tsoaye ja'ye si'ao. Huiñaëpi i cuëcucopi jai daripë cuëcuequëna, caya mil cui'ne docientos kilómetros paji'i. Io tsoaye, io mëne tsoaye cui'ne io je'ñe tëcapëje cui'na ja'yese'e paji'i. ¹⁷Ja jeteyo'je tëhuopa tsoayere cuëcuepi. Cuëcuequëna, sesenta y cinco metros paji'i. Pa'i cuëcueyeje pa'iopi huiñaëje cuëcueye sëte jaje paji'i.

¹⁸Jaspe hue'yosi quëna pëapi nesico paco'ë, tëhuopa. Cui'ne iti daripëpi orore pase'e nesico paco'ë, sa ña etojaiçorepa. ¹⁹Tëhuo pa quëco pa quëna

pëa cato coa si'a de'o quëna pëapi ëja de'huase'e paji'i. Iyepi du'ru huëo hue'ña cato, jaspe hue'yosi quëna, cayaye aco zafiro hue'yosi quëna, toasoñe aco ágata hue'yosi quëna, cajese'e aco esmeralda hue'yosi quëna, ²⁰Cinco aco onice hue'yosi quëna, seis aco cornalina hue'yosi quëna, siete aco crisólitopi hue'yosi quëna, ocho aco berilo hue'yosi quëna, nueve aco topacio hue'yosi quëna, diez aco crisoprasa hue'yosi quëna, once aco jacinto hue'yosi quëna, doce aco amatista hue'yosi quëna paji'i. ²¹Doce eta sa'noa cato doce perlaspi nese'e paji'i. Pa'ina, te'e perlapi te'e eta sa'ro tēhuocore nesico paji'i. Ëja ma'arepa cato orore pase'e nesicopi sa ña etojaicarepa paco'è.

²²Jā daripë ti peopi, Maija'quëre sē huë'e. Me neni pa'lico'ni, jare i Maija'quë si'aye pa'ire papi, cui'ne Yëi ñamapi con i huë'ejē pa'iohua'i pa'ito. ²³Jā daripë cato ëšë, cui'ne ñañë miacaiye peoji. ¿Me neni jaohua'i miacaiye'ni? Tsoe Maija'quëpi de'oyerepa miato, cui'ne i Yëi ñamapi con toa tsëöpëjē pa'ipi miato. ²⁴Huasosi yejaña pa'icohua'i cato jā daripë miacaiyeja'a cu'ija'cohua'i a'ë. Cui'ne pai ëjaohua'ipi iohua'i de'oyere iona isija'cohua'i a'ë. ²⁵Io eta sa'noa sioñe ti peosipi mu'se, cui'ne jaro cato ñamije peosipi. ²⁶Iona sajë isija'cohua'i a'ë, iye yeja pa'icohua'i Maija'quë de'o necaise'ere iñoñere, cui'ne pai yejaña ëjaërepa cajë de'oyerepa sehuojë pa'yere. ²⁷Jaro cato cacaye peoji, si'si nese'e, ai co'ayerepa yo'ocohua'i, panita'a cosocohua'ije. Jaro cato cacaja'cohua'i a'ë, iohua'i mami Yëi ñama tseco pa'i toya pëpëna toyasicohua'ise'e.

22 ¹Jā maca huiñaëpi iñopi, co'sija'i tsiayapi pa'iyē isi ocase'ere. Jaje pa'ioipi Maija'quë cui'ne Yëi ñama ñu'i huë'ñapi etapi. ²Cui'ne jā eta ñapi jai daripë ëja ma'a jopore pare paji'i. Cui'ne tsiaya tē'tëpañare pa'i soquë ñëapi nëcahuë. Te'e ometëcahuë quëicohua'ipi ñañë ñape quëico paji'i. Io ja'o cato yejaña pa'icohua'ire jujuye paji'i. ³Jaro cato peosipi, co'aye pa'ise'e. Maija'quë cuañe ñu'ico cui'ne Yëi ñama cuañe ñu'ico jā daripëre paji'i. Pa'ina, i jo'yapi ite ñajë sihuaja'cohua'i a'ë, Ëjaëre pare sëte. ⁴I tsiare pare ñaja'cohua'i a'ë. Ñajë cui'ne i mamire iohua'i tsia tiñare pana toyase'e hue'ēja'cohua'i a'ë. ⁵Jaro cato peosipi, ñami. Iote pa'icohua'i cato toa tsëo pë miañere co'ema'pë pa'ija'cohua'i a'ë. ¿Me neni co'eye'ni? Jare ipi Maija'quë Ëjaëre papi miacai pa'ija'quëre. Cui'ne iohua'ipi Maija'quë ja're con je'nëna carajaiñe peoyerepa pa'ija'cohua'i a'ë.

Jesucristo Daiye Ja'yere Pa'iji

⁶Jā maca huiñaëpi capi, yë'ëre:

“Iye coca cato nuñere pa'ë. Cui'ne itina quëco pajë pa'yere pa'ë. Jare ipi Ëjaë Maija'quë i joyore jëjo saopi, ite quëacaicohua'ire yequë mu'se pa'i ja'ñe quëaja'quëpi caquë. Yureta'a i huiñaëre jëjo daopi, i jo'yare quëaja'quëre yure maca esa yo'o huëo ja'ñere.

⁷Yë'ëpi esa daija'quë a'ë!”

Sihuaquë pa'ija'quë api, iye toya pëpë yequë mu'se yo'o ja'ñere quëayere asaquë yo'oquë pa'iquë cato.

⁸Yè'è Juanpi itire ñaquè, cui'ne iyere asahuè. Jà ñaquè asa tējisi maca yè'ère iñosiquè huiñaè quèo yè'què macana do're ja'ruhuè, ite èjaère papi caquè sihuaquè yo'ose'e caquè. ⁹Jaje yo'oquèna, ipi capi, yè'ère:

“Maija'quère necaiquè a'è. Mè'èje pa'i a'è. Cui'ne mè'è ja're acohua'i i coca quèacacohua'ijè pa'i a'è. Coa si'aohua'i iye toya pèpèna toyase'ere de'oye sehuocohua'ijè pa'i a'è. Maija'què necacohua'ipi pani Maija'quèni jaje sihuaquè yo'ojè'è.”

¹⁰Cui'ne yequeje capi:

“Iye toya pèpère tsìoma'è pa'ijè'è, si'aohua'ipi ñajajè caquè. Yequè mu'se tètò sai ja'ñere iye toya pèpèna toyase'ere, iti case'e huèò maca tì'a tējiji.

¹¹Na'i huesèsicoa. Jaje pa'ina, coa ñajè'è, co'aye yo'oquè jare co'ayere yo'oquè pa'ijaquè, si'si nesiquè jare si'si pa'ijaquè. Jaje pa'isiquèta'are de'oquè cato jare de'oquè pa'ijaquè. Maija'quèna i pa'iyè isì huesosiquè cato, jare i ja're pa'i huesèja'què.

¹²Yè'èpi esa daija'què a'è. Dai dayè, cui'ne isija'a co'amañaje. Pai ñapere isija'què a'è, i yo'ose'èje pa'ye. ¹³Yè'è a'è, si'anè pa'iquèpi pa'iyè. Yè'è a'è, du'ru aquèrepa, cui'ne tējiquèrepa, iti huèosiquè cui'ne saouèrepa.”

¹⁴Sihucacohua'i pa'iyè, iohua'i caña de'oye jojacohua'ipi. Jaohua'ipi pa'i soquè yè ayere de'oye ocueye pa'iji. Cui'ne jai daripè eta sa'noaja'a de'hue cacaye pa'iji. ¹⁵Jaje pa'iquèta'are, hue'sena pèaja'cohua'i a'è, tìro yo'ocohua'i cato, pa'ire dahuè necohua'i, yequè nomiore yo'ocohua'i, pa'ire huani jecohua'i, pa'i de'huase'ere èjare pa'è cajè yo'ocohua'i, cui'ne cosoyere oijè cosocohua'i.

¹⁶“Yè'è Jesupi yè'è huiñaère jèjo saohuè, sehuosicohua'i tsècare si'aye quèaja'quère. Yè'è a'è, David tsècapè aquè. Yè'è a'è, ñata tomesi macarepa miacai ma'ñocorepa.”

¹⁷Maija'què joyopi cui'ne Yèi ñama nējopi cōni cayè:

“Daijè'è. Jaje daijè'è cayere asani cui'neje cajè'è. Oco èa ju'iquè pani dani ucujè'è, pa'iyè isì ocore pare ti curi do'i peoyerepa.”

¹⁸Yè'èpi si'aohua'ire du'ru quèa nèonè, iye toya pèpèna Maija'què yequè mu'se yo'o ja'ñe toyase'ere asacohua'ire. Jaje pa'ina, paipi iye case'ere ai seña maca se mèocaisiquè pa'ito, Maija'quèpi iteje ai yo'oyere se mèocaija'què api, iye toya pèpè toyase'e ayepi. ¹⁹Iye toya pèpè ayere, yequè mu'se pa'i ja'ñere quèaquè toyase'ere a'ri maña nejocatu iti nejocaisiquèreje Maija'quèpi pa'i soquè yè ocueye peoyè. Cui'ne de'o daripèna cacaye peoyè. Iye toya pèpè cato quèaji, ja pa'i oco ayere, cui'ne ja de'oyerepa daripè ayere.

²⁰Iye yo'o ja'ñe quèasiquèpi caji: “Yè'èpi esa daija'què a'è.” Jaje pa'ija'què. ¡Daijè'è, Èjaè Jesús!

²¹Mai Èjaè Jesucristopi mèsarute si'aohua'ire i oiypèi ñacai paja'què. Jaje pa'ija'què.